

بینای مهربان

سؤالات کتاب :

۱ - چرا برخی انسان ها با وجود اینکه خداوند از آنها مراقبت می کند ، دچار حادثه می شوند ؟

چون این انسان ها با بی دقتی یا سهل انگاری و یا حتی از سر نادانی ، خودشان را در برابر حوادث قرار می دهند .
این افراد با اشتباهات یا گناهایی که مرتکب می شوند ، خودشان را از حفاظت خداوند و حمایت فرشتگان محروم می کنند .

۲ - استفاده صحیح از نعمت ، ، و استفاده نا صحیح از نعمت است .

استفاده صحیح از نعمت ، شکر نعمت ، و استفاده نا صحیح از نعمت ناسپاسی در برابر خداوند است .

۳ - شکر واقعی نعمت چیست ؟ توضیح دهید .

شکر واقعی نعمت ، این است که از نعمت ها در راه نادرست که مورد رضایت خداوند نیست استفاده نکنیم .
امام صادق (علیه السلام) در این رابطه می فرماید : شکر نعمت آن است که از آنچه خداوند حرام کرده است دوری کنیم .

نمونه سؤالات متن درس :

۱ - در جملات زیر جاهای خالی را با کلماتی مناسب تکمیل کنید :

- الف) وقتی کسی در انجام کاری به ما کمک می کند، به او می گوئیم «متشکرم» و یا در حق او دعایی می کنیم .
ب) در برابر نعمت ها وقتی به زبان می گوئیم «الحمد لله» ، ساده ترین نوع تشکر است که به آن «شکر زبانی» می گوئیم .
ج) با شکرگزاری ، نه تنها خداوند از ما راضی می شود بلکه نعمت های بیشتری نیز به ما می دهد .
د) شکر واقعی این است که از نعمت های خداوند در راه نافرمانی او و انجام کارهای حرام استفاده نکنیم .

۲ - جملات زیر را با پاسخ کوتاه تکمیل نمایید :

- الف) وقتی « از چشم خود برای مطالعه کتاب های آموزنده استفاده می کنیم » ، در حقیقت شکر عملی نعمت های خداوند را بجا آورده ایم .
ب) با شکر عملی ، نه تنها شکر حقیقی و شایسته خداوند را کرده ایم ، بلکه موجب جلب رضایت خداوند و افزونی نعمت ها نیز شده ایم .
ج) بر اساس وعده ی خداوند در قران ، با سپاسگزاری ، نعمت های خداوندی افزون خواهد شد .
د) خداوند از ما و تمامی آفریده هایش محافظت می کند ، چون او مهربان ترین است و همه ما را دوست دارد .

۳- با توجه به متن عربی ، ترجمه آیات و یا روایات را تکمیل کنید :

الف	لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ	اگر شکرگزاری کنید ، ما قطعاً <u>نعمت</u> ها را زیاد می کنیم .
ب	فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا	خداوند <u>بهترین نگهدارنده</u> است .
ج	وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ	و او (خداوند) <u>مهربان ترین</u> مهربانان است .
د	وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ	<u>هرججا</u> باشید او با شماست .

۴ - صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید :

☐ صحیح	☐ غلط	الف « مراقبت و توجه دائمی » ، از نشانه های محبت و توجه ما نسبت به خداوند است .
☒ صحیح	☐ غلط	ب بدون « نعمت های خداوندی » زندگی برای انسان ها بسیار سخت و دشوار خواهد بود .
☐ صحیح	☒ غلط	ج علاوه بر شکر زبانی، راه دیگری برای تشکر و شکرگزاری از دیگران وجود ندارد.
☐ صحیح	☒ غلط	د ما به مرور می توانیم کارهای خوب و کارهای بد را یاد بگیریم و از آنها دوری کنیم.

۵ - جملات زیر را تفسیر کنید ؟ (در مورد مفهوم هر جمله به طور مختصر توضیح دهید) :

الف «شکر نعمت آن است که از آنچه خداوند حرام کرده ، دوری کنی.»

باید توجه داشته باشیم ، شکر واقعی این است که از نعمت هایی که خداوند به ما اعطا فرموده است در راه نافرمانی او و انجام کارهای حرام استفاده نکنیم ، چون باعث نارضایتی خداوند از ما خواهد شد .

ب « نعمت های خداوند هر کدام نشانه ای از محبت او به انسان است . »

خداوند مهربان انسان را بر سایر موجودات برتری داده و به همین دلیل با بخشش نعمت های ارزشمندش ، به انسان فرصت داده است تا بتواند با استفاده از آن نعمت ها ، راه رسیدن به رستگاری را برای خود هموار سازد .

۶ - در مورد مفهوم هر عبارت ، توضیح مختصر بدهید :

الف	کفران نعمت	ناسپاسی ؛ استفاده نا بجا و از بین بردن نعمت های الهی
ب	شکر زبانی	با گفتن « الحمد لله » و یا ساده ترین نوع تشکر را به جا آوریم .
ج	شکر عملی	استفاده درست از نعمت های خداوند در راه رضایتش و دوری از به کار گیری آن ها برای نافرمانی .

۷ - برای پاسخ زیر ، سؤال مناسبی بنویسید :

الف) سؤال: انسان ها چگونه خودشان را از حفاظت خداوند محروم می کنند ؟

پاسخ : گاهی انسان ها با بی دقتی یا سهل انگاری و یا حتی از سر نادانی، دچار حادثه می شوند . در حقیقت این افراد با اشتباهات یا گناهی که مرتکب می شوند ، خودشان را از حفاظت خداوند محروم می کنند .

ب) سؤال : نتایج شکر عملی چیست ؟ چند نمونه مثال بزنید .

پاسخ : الف) انجام شکر شایسته خدا ب) جلب رضایت خدا ج) پاداش آخری د) افزونی نعمت ها

مثال : احترام به پدر و مادر و معلم - کمک به افراد سالخورده و ناتوان

۸ - عبارات زیر را با کلمات داده شده تکمیل کنید : (دو کلمه اضافه است)

غیبت	معلم	گناهان	شکر	نادانی
حوادث	خداوند	کفران	بینایی	شنوایی

الف) گاهی انسان ها با بی دقتی یا سهل انگاری و یا حتی از سر نادانی، خودشان را در برابر حوادث قرار می دهند. این افراد با گناهان یا اشتباهاتی که مرتکب می شوند، خودشان را از حفاظت خداوند و حمایت فرشتگان محروم می کنند.

ب) شکر نعمت داشتن یک معلم خوب این است که به او احترام بگذاریم و شکر نعمت بینایی این است که از آن در راه مطالعه کتاب های سودمند و مفید استفاده کنیم و شکر نعمت داشتن زبان این است که با آن غیبت نکنیم.

۹ – چند نمونه از نشانه های محبت خداوند (جل جلاله) را بنویسید :

الف) مراقبت و توجه دائمی به انسان ها
 ب) قدرت یادگیری
 ج) برتری دادن انسان نسبت به سایر موجودات
 د) دادن نعمت های فراوان (پیامبران ، پدر و مادر ، اعضا و ...)

۱۰ – کودک وقتی بزرگ شد ، رفتارش در رابطه با (رعایت حقوق دیگران) چه تغییری می کند ؟

او یاد می گیرد ، چیزی را بدون اجازه صاحبش بر ندارد و حتی وقتی می بیند کودکی گریه می کند برای خوشحالی او ، وسایل خودش را به او می دهد و به این کار افتخار هم می کند .

۱۱ – نتایج شکر عملی چیست ؟ چند نمونه مثال بزنید .

الف) انجام شکر شایسته خدا (ب) جلب رضایت خدا (ج) پاداش آخری (د) افزونی نعمت ها
 مثال : احترام به پدر و مادر و معلم - کمک به افراد سالخورده و ناتوان

۱۲ – شکر زبانی و عملی داشتن « نعمت پیامبران و امامان » چیست ؟

الف) شکر زبانی : فرستادن درود و صلوات برای آنان
 ب) شکر عملی : پیروی از فرمایش های آن ها

۱۳ – برای هر جمله ، کلمات مناسب را انتخاب و زیر آن خط بکشید :

الف) (وظیفه ما در مقابل نعمت های خداوند است . : (ناسپاسی ، کفران کردن ، شکر گزاری)
 ب) (ساده ترین نوع شکر گزاری است . : (شکر عملی ، شکر زبانی ، هدر دادن نعمت)
 ج) (بنا بر آیه قران ، شکر نعمت ، را افزون می کند : (عمر ، ثروت ، نعمت)
 د) (نعمت های خداوند هر کدام نشانه ای از است : (شکر نعمت ، محبت خداوند ، نعمت خداوند)
 ه) (بدون ، زندگی برای انسان ها بسیار سخت و دشوار خواهد بود : (نعمت ها ، فرشتگان ، موجودات)

۱۴ – در هر مورد چگونه شکر گزاری شده است ؟ : (زبانی ، عملی و یا ...)

الف) زهرا ، از دوستش که در درس ها به او کمک کرده بود تشکر کرد . (شکر زبانی)
 ب) بهزاد ، جسم تنومندی دارد ، به همین دلیل به هر کس که می رسد زور می گوید . (ناشکری نعمت)
 ج) محمد ، از هر فرصتی برای کمک به پدرش استفاده می کند . (شکر عملی)
 د) نفیسه ، همه روزه نماز هایش را مرتب می خواند . (شکر زبانی)
 ه) علی ، از هوش خود برای یادگیری قرآن و مطالب درسی استفاده می کند . (شکر عملی)

استعانت از خداوند

سؤالات کتاب :

۱ - توضیح دهید ، چرا بهلول هرگز چیزی از هارون درخواست نمی کرد ؟

الف (می دانست هارون توانایی برآورده کردن خواسته های او را ندارد . ب) خداوند را در برآورده کردن حاجات خود از هارون توانا تر می دید .

۲ - چرا خداوند همه دعاهای ما را مستجاب نمی کند ؟ توضیح دهید .

گاهی اوقات از خداوند چیزهایی را درخواست می کنیم که به مصلحت ما نیست . خداوند بهتر از هر کس دیگری از سود و زیان ما آگاه است و به جای خواسته ما ، چیزی را که مفید تر و مناسب تر است به ما می دهد .

۳ - خداوند در جنگ اُحُد ، مسلمانان را با چه شرایطی یاری کرد ؟

الف (مسلمانان دیگر توان جنگیدن نداشتند . ب) تعداد زیادی از مسلمانان شهید و زخمی شده بودند .

ج (مشرکان مکه ، قصد حمله به مدینه را داشتند .

۴ - توضیح دهید ما چگونه می توانیم خداوند را یاری دهیم ؟

منظور از یاری خداوند ، یاری دین اوست . الف (با صبر و ایستادگی در برابر مشکلات و سختی ها .

ب) با عمل به دستورات خداوند در انجام واجبات و ترک محرمات . ج) با جهاد در راه خدا و دفاع از دین ، با جان و مال .

نمونه سؤالات متن درس ۲ :

۱ - در جملات زیر جاهای خالی را با کلماتی مناسب تکمیل کنید :

الف) مسلمانان با صبر و تقوا در واقع دین خداوند را یاری کردند و خداوند نیز آنان را یاری کرد .

ب) ساده ترین راه ها برای جلب یاری خداوند دعا کردن است .

ج) انسان در حال نماز توجه بیشتری به خدا دارد و خداوند نیز با لطف و رحمت بیشتری با او رفتار می کند .

د) صبر و پرهیزکاری مسلمانان موجب شد که خداوند در جنگ اُحُد آنان را با فرشتگان یاری کند .

۲ - با توجه به متن عربی ، ترجمه آیات و یا روایات را تکمیل کنید :

الف	إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ	تنها تو را می پرستیم و تنها از تو یاری می جوئیم .
ب	إِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا يُمِدِّدْكُمْ رَبُّكُمْ	اگر صبر کنید و تقوا پیشه نمایید پروردگارتان شما را یاری خواهد کرد .
ج	بِخَمْسَةِ آلَافٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُسَوِّمِينَ	با پنج هزار نفر از فرشتگان ، که نشانه هایی با خود دارند .
د	إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ ، يَنْصُرْكُمْ وَ يُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ	اگر خداوند را یاری کنید ، او (نیز) شما را یاری می کند و قدم هایتان را استوار می گرداند .
ه	وَ قَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي ، أَسْتَجِبْ لَكُمْ	و پروردگارتان گفت : مرا بخوانید ، تا (دعای) شما را بپذیرم .

۳ - جملات زیر را با پاسخ کوتاه تکمیل نمایید :

الف) اگر خداوند (جل جلاله) را یاری کنیم ، او نیز ما را یاری می کند و قدم هایمان را استوار می گرداند .

ب) منظور خداوند (جل جلاله) از یاریش ، توسط ما بندگان ، یاری دین اوست .

ج) ما باعمل به دستورات خداوند (جل جلاله) موجب ثبات و پایداری دین اسلام می شویم .

د) اولین درخواست بهلول از هارون الرشید این بود که هارون گناهانش را ببخشد .

۴ - صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید :

الف	ما برای پشت سر گذاشتن مشکلات خود ، فقط نیازمند توانایی های خودمان هستیم .	☐ صحیح	☐ غلط
ب	ما مسلمانان در شبانه روز دست کم هفده مرتبه در نماز ، «سوره ی حمد» را می خوانیم .	☐ صحیح	☐ غلط
ج	خداوند (جل جلاله) درخواست و دعای هیچ یک از بندگان را بی پاسخ نمی گذارد .	☒ صحیح	☐ غلط
د	دعای هیچ یک از انسان ها ، از خداوند (جل جلاله) پنهان نمی ماند .	☒ صحیح	☐ غلط

۵ - جملات زیر را تفسیر کنید؟ (در مورد مفهوم هر جمله به طورمختصر توضیح دهید) :

الف) «خداوند به کسانی که او را یاری کنند وعده یاری داده است.»

یعنی ما با جهاد در راه خدا، دفاع از دین با جان و اموالمان و با عمل به دستورات خداوند در انجام واجبات و ترک محرمات ، در واقع خداوند را یاری کرده ایم و موجب ثبات و پایداری دین او شده ایم .

ب) «از بهترین حالت هایی که دعا در آن مستجاب می شود، هنگام نماز است.»

نمازگزار در بخش های مختلف نماز با خداوند سخن می گوید و از او یاری می طلبد . در این حال چون انسان به خداوند توجه بیشتری دارد ، خداوند نیز با لطف و رحمت بیشتری با او رفتار می کند .

ج) «از راه های جلب یاری خداوند ، صبر کردن و تقوا داشتن است.»

اگر ما بتوانیم در برابر مشکلات و سختی ها، صبر کنیم و در هر موقعیتی، از گناهان دوری کنیم، خداوند بیش از پیش، یاری خود را نصیب ما خواهد کرد .

۶- برای پاسخ زیر ، سؤال مناسبی بنویسید :

الف) سؤال: نتیجه نهایی جنگ مسلمانان و مشرکان چه شد ؟ علت آن چه بود ؟

پاسخ : پس از وعده یاری خداوند ، حتی زخمی ها هم برای نبرد به راه افتادند و با تمام توان به میدان جنگ رفتند و شکست سنگینی را بر مشرکان وارد کردند . علت این پیروزی ، توبه و پشیمانی مسلمانان از اشتباه و غفلت خود در جنگ اُحد و صبر در برابر مشکلات بود .

ب) سؤال : پیام اصلی آیه « إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ » چیست ؟

پاسخ : از این آیه درمی یابیم که ما نمی توانیم تمام نیازهای زندگی خود را به تنهایی برطرف کنیم . از طرفی دیگران نیز همگی مانند ما هستند و فقط خداوند ، بدون آن که نیازی داشته باشد ، می تواند به همه یاری برساند . پس باید در امور زندگی خود فقط از خداوند یاری بجوییم .

۷ - عبارات زیر را با کلمات داده شده تکمیل کنید : (دو کلمه اضافه است)

گناهان	پیامبر	همین دنیا	مشکلات	روز قیامت
خداوند	نیاز	نیستیم	هستیم	دعای

الف) پیامبر (صلی... علیه) (در رابطه با دعای بندگان) : هیچ مسلمانی خداوند را نمی خواند مگر این که دعایش : یا در همین دنیا مستجاب می شود ، یا خداوند آن را در روز قیامت برای او ذخیره می کند و یا در برابر آن دعا ، بخشی از گناهان را می بخشد .
ب) ما برای حل مشکلات ، نیازمند کمک دیگران هستیم . از طرفی دیگران نیز همگی مانند ما هستند و فقط خداوند ، بدون آنکه نیاز داشته باشد ، می تواند به همه یاری برساند .

۸ - برای هر جمله ، کلمه مناسب را انتخاب و زیر آن خط بکشید :

الف) ما تمام نیاز های زندگی خود را به تنهایی برطرف کنیم . (می توانیم ، نمی توانیم ، باید)
ب) ما برای حل مشکلات خود ، نیازمند کمک دیگران (هستیم ، نیستیم ، نمی شویم)
ج) خداوند بدون آن که به دیگران داشته باشد ، می تواند به همه یاری برساند . (نیازی)
د) ساده ترین راه ها برای جلب یاری خداوند ، است . (تقوا داشتن ، دعا کردن ، شکر عملی)

۹ - چه کارهایی را می شناسید که در مشکلات ، یاری بیشتر خداوند را به دنبال دارد ؟

الف) دعا کردن ب) صبر داشتن ج) تقوا و پرهیزکاری د) توکل به خدا

۱۰ - نتیجه نهایی جنگ مسلمانان و مشرکان چه شد ؟ علت آن چه بود ؟

پس از وعده یاری خداوند ، حتی زخمی ها هم برای نبرد به راه افتادند و با تمام توان به میدان جنگ رفتند و شکست سنگینی را بر مشرکان وارد کردند . علت این پیروزی ، توبه و پشیمانی مسلمانان از اشتباه و غفلت خود در جنگ اُحُد و صبر در برابر مشکلات بود .

۱۱ - خداوند(جل جلاله) به چه کسانی وعده یاری داده است ؟

به کسانی که با جهاد در راه خدا ، دفاع از دین با جان و اموالمان و نیز با عمل به دستورات خداوند در انجام واجبات و ترک محرمات ، او و دینش را یاری کنند .

۱۲ - چرا مشرکان مکه در مقابل مسلمانان زخمی و خسته مدینه پا به فرار گذاشتند ؟

پس از وعده یاری خداوند به مسلمانان ، مشرکان که نمی توانستند باور کنند این لشکر امیدوار و با روحیه همان لشکر شکست خورده باشد ، به گمان اینکه لشکری تازه نفس به سراغشان آمده است ، از وحشت پا به فرار گذاشتند .

۱۳ - لشکر مشرکان پس از جنگ اُحد ، در راه بازگشت به مکه چه تصمیمی گرفتند ؟

آنان با خود گفتند ، اکنون که پیروز شده ایم ، بهتر است به مدینه حمله کنیم و مسلمانانی که زنده مانده اند را بکشیم و دارایی های آنان را غارت کنیم ، با این کار برای همیشه خیال ما از محمد و پیروانش آسوده خواهد شد...

۱۴ - بهلول چه منظوری از این درخواست هایش داشت؟

بهلول می خواست با این درخواست ها به هارون بفهماند که قدرت واقعی در دست خداست و تا او نخواهد از هیچ کس کاری هر چند کوچک و به ظاهر کم اهمیت ساخته نیست .

۱۵ - پیام اصلی آیه « اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَ اِيَّاكَ نَسْتَعِين » چیست ؟

از این آیه درمی یابیم که ما نمی توانیم تمام نیازهای زندگی خود را به تنهایی برطرف کنیم . از طرفی دیگران نیز همگی مانند ما هستند و فقط خداوند ، بدون آنکه نیازی داشته باشد ، می تواند به همه یاری برساند . پس باید در امور زندگی خود فقط از خداوند یاری بجوییم .

تلخ یا شیرین

درس سوم

سؤالات کتاب :

۱ - چرا پادشاه زیرک از رفتن به جزیره هیچ ترسی در دل نداشت ؟

چون با تلاش و کوشش خود ، وسایل لازم برای یک زندگی راحت را در جزیره فراهم کرده بود .

۲ - مرگ برای چه کسانی وحشتناک و ناخوشایند است ؟ چرا ؟

برای کسانی که تمام زندگی خود را به خوشگذرانی و تفریح در دنیا می پردازند و برای سفر آخرت خود توشه ای آماده نمی کنند . چون می دانند که مرگ برای آنان پایان خوشی ها و آغاز سختی هاست .

۳ - حالت مؤمنان را در هنگام مرگ توضیح دهید .

هنگامی که فرشتگان روح انسان های پاک و مؤمن را می گیرند به آنان می گویند : سلام و درود بر شما ، اکنون وقت آن است که به خاطر کارهای نیکتان وارد بهشت شوید .

نمونه سؤالات متن درس ۳ :

۱ - در جملات زیر جاهای خالی را با کلماتی مناسب تکمیل کنید :

- (الف) ما هم مانند زیرک ، در وقتی که فکرش را نمی کنیم ممکن است با مرگ روبرو شویم .
 (ب) وضعیت ما انسا نها در هنگام رفتن از این دنیا با انسان های دیگر متفاوت است .
 (ج) مرگ برای کافران و بدکاران به معنای پایان خوشی ها و سر آغاز سختی ها است .
 (د) فرشتگان جان کافران را می گیرند به صورت و پشت هایشان می زنند و می گویند عذاب سوزان را بچشید .

۲- با توجه به متن عربی، ترجمه آیات و یا روایات را تکمیل کنید:

الف	يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ	و به آنان می گویند: <u>درود بر شما باد</u> .
ب	أَدْخُلُوا الْجَنَّةَ، بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ	به پاداش آنچه انجام می دادید به بهشت وارد شوید.
ج	يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ	به صورت و پشت هایشان می زند
د	وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ	و (می گویند) عذاب سوزان را بچشید.

۳- جملات زیر را با پاسخ کوتاه تکمیل نمایید:

- الف) مؤمنان از مرگ هراسی ندارند، چون می دانند در زندگی جدید خود در آرامش و راحتی بسر خواهند برد.
- ب) کافران از مردن هراس دارند چون می دانند، مرگ برای آنان به معنای پایان خوشی ها و سر آغاز سختی ها است.
- ج) زیرک از رفتن به جزیره ترسی نداشت چون وسایل راحتی خود را در آنجا فراهم کرده بود.
- د) فرشتگان به مؤمنان می گویند: درود بر شما باد، به (پاداش) آنچه انجام می دادید به بهشت وارد شوید.

۴- صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید:

الف	فرشتگان می گویند: ای کافران، بچشید این آتش جهنم را که نتیجه ی کارهای شما در دنیاست.	☒ صحیح	☐ غلط
ب	بدکاران، چون عمر کوتاهی دارند همیشه از مردن می ترسند.	☐ صحیح	☒ غلط
ج	زیرک، یک سال زحمت و راحتی همیشگی را بر آسایش یک ساله و رنج همیشگی ترجیح داد.	☒ صحیح	☐ غلط
د	زیرک نمی دانست که نگهبانان نیمه شب ناگهان به سراغش می آیند.	☒ صحیح	☐ غلط

۵- جملات زیر را تفسیر کنید؟ (در مورد مفهوم هر جمله به طور مختصر توضیح دهید):

- الف) «وضعیت انسا نها در هنگام رفتن از این دنیا با یک دیگر متفاوت است.»
مؤمنان، می دانند در زندگی جدید خود در آرامش و راحتی به سر خواهند برد. اما کافران و بدکاران، اصلاً دوست ندارند از این دنیا بروند چون زندگی سختی در انتظار آنان است.
- ب) «مرگ برای مؤمنان هیچ ترسی ندارد.»
کسانی که در زندگی خود به خدا و پیامبرانشان ایمان دارند و به فکر زندگی پس از مرگ هستند، از مردن هیچ ترسی ندارند؛ چرا که می دانند در زندگی جدید خود نیز در آرامش و راحتی به سر خواهند برد.
- ج) «مرگ برای کافران و بدکاران، پایان خوشی ها و سر آغاز سختی هاست.»
کافران و بدکارانی که تمام زندگی خود را به خوش گذرانی و تفریح در دنیا می پردازند و برای سفر خود توشه ای آماده نمی کنند، اصلاً دوست ندارند از این دنیا بروند؛ زیرا می دانند مرگ برای آنها به معنای پایان خوشی ها و سر آغاز سختی هاست.
- د) «شبهات های فراوانی میان زندگی ما و زیرک وجود دارد.»
حالت پادشاهان مختلف در هنگام رفتن از شهر به سوی جزیره، با یکدیگر متفاوت بود. هر کدام از ما می توانیم نقش این پادشاه را در زندگی خود بازی کنیم. وضعیت ما انسا نها نیز در هنگام رفتن از این دنیا با انسان های دیگر متفاوت است.

۶- در مورد مفهوم هر عبارت ، توضیح مختصر بدهید :

الف	مؤمنان	کسانی که در زندگی خود به خدا و پیامبران او ایمان دارند و به فکر زندگی پس از مرگ هستند .
ب	کافران	کسانی که در زندگی خود به خدا ، پیامبران او و روز قیامت ایمان ندارند .
ج	معاد	وعدۀ حق خداوند در مورد وجود جهان آخرت و رسیدگی به اعمال انسان ها
د	بدکاران	کسانی که کارهای ناشایست انجام می دهند و موجب آزار خود و دیگران می شوند .

۷- برای پاسخ زیر ، سؤال مناسبی بنویسید :

الف) سؤال: حالت کافران را در هنگام مرگ توضیح دهید .

پاسخ : هنگامی که فرشتگان ، جان آنان را می گیرند ، به صورت و پشتشان می زنند و به آنان می گویند : اکنون وقت آن است که عذاب آتش را بچشید .

ب) سؤال : مرگ برای چه کسانی وحشتناک و ناخوشایند است ؟ چرا ؟

پاسخ : برای کسانی ناخوشایند است که تمام زندگی خود را به خوشگذرانی و تفریح در دنیا می پردازند و برای سفر آخرت خود توشه ای آماده نمی کنند . چون می دانند که مرگ برای آنان پایان خوشی ها و آغاز سختی هاست .

۸- عبارات زیر را با کلمات داده شده تکمیل کنید : (دو کلمه اضافه است)

خوش گذرانی	آینده	مردم جزیره	رنج	آسایش
کار و تلاش	زیرک	یک سال	همیشگی	آب و غذا

الف) با خود فکر کرد : اصلاً دلیلی ندارد با فکر کردن به آینده ، خودم را ناراحت کنم . اما اگر بخواهم این یک سال را به خوش گذرانی پردازم ، در آن جزیره بدون آب و غذا ، بدون خانه و سر پناه ، چگونه زندگی کنم ؟

ب) برای زیرک انتخاب سختی بود . آسایش یک ساله و رنج همیشگی یا یک سال زحمت و در عوض ، راحتی همیشگی ؟

۹- داستان زیرک شباهت های زیادی به زندگی ما دارد ، در این رابطه جاهای خالی را پر کنید :

الف) زیرک که برای اولین بار به آن شهر آمده بود ، به راهنمایی نیاز داشت .
ما نیز چون یکبار به دنیا می آییم به راهنمایی پیامبران و خیرخواهان ... نیازمندیم .

ب) او می توانست تمام وقتش را به استراحت در قصر پردازد .
ما هم ممکن است تمام عمر خود را به خوشگذرانی در دنیا پردازیم .

ج) زمان پادشاهیش خیلی زود سپری شد .
ما هم عمر کوتاهی داریم و بزودی مرگ به سراغ ما خواهد آمد .

- د) اصلاً گمان نمی کرد که نگهبانان ناگهان ، نیمه شب به سراغش بیایند .
ما هم در وقتی که فکرش را نمی کنیم ممکن است با مرگ روبرو شویم .
- ه) نگهبانان هنگام رفتن ، اجازه ی هیچ کاری را به او ندادند .
مرگ هم به ما مهلت نمی دهد که حتی چشمهایمان را ببندیم .
- و) او در آن جزیره ی زیبا در جایی زندگی می کرد که خودش ساخته بود .
ما هم با فرستادن اعمال صالح به جهان آخرت می توانیم آن را آباد کنیم .
- ز) اگر زیرک وارد این شهر نمی شد ، هرگز نمی توانست روزی پادشاه جزیره ی زیبا و ساکنان آن شود .
ما هم اگر متولد نشده بودیم نمی توانستیم به مقام های والای بهشتی دست یابیم .

۱۰- حالت کافران را در هنگام مرگ توضیح دهید .

و هنگامی که فرشتگان ، جان کافران را می گیرند ، به صورت و پشتشان می زنند و به آنان می گویند : اکنون وقت آن است که عذاب آتش را بچشید .

۱۱- برای هر جمله ، کلمه مناسب را انتخاب و زیر آن خط بکشید :

- الف) در زندگی خود به خدا و پیامبران ایمان دارند و به فکر زندگی پس از مرگ هستند. (کافران ، مؤمنان ، بدکاران)
ب) به خوش گذرانی در دنیا می پردازند و برای سفر خود توشه ای آماده نمی کنند. (بدکاران ، مسلمانان ، نیکوکاران)
ج) وعده وجود جهان آخرت و رسیدگی به اعمال انسان های مؤمن و بدکار (.....) (عدل ، امامت ، معاد)
د) فرشتگان به صورت و پشت می زنند و (می گویند) عذاب سوزان را بچشید. (کافران ، بدکاران ، هر دو)

۱۲- اگر پادشاه زیرک خوشگذرانی و زندگی راحت یک ساله در قصر را انتخاب می کرد ، چه می شد ؟

چون توشه ی لازم را برای زندگی در آنجا فراهم نکرده بود ، هنگام رفتن به جزیره وحشت داشت.

عبور آسان

درس چهارم

سؤالات کتاب :

۱- نیکی به پدر و مادر چه تأثیری بر زندگی ما در دنیا و آخرت دارد .

الف) در دنیا هرگز فقیر و تهیدست نمی شویم .
ب) دشواری های مرگ را بر ما آسان می کند .

۲- علّت آزار و فشار قبر « سعد بن معاذ » چه بود ؟

او با خانواده اش در خانه بد اخلاقی می کرد .

۳ - دو مورد از آثار صدقه دادن را بنویسید .

الف (نجات از مرگ بد و عاقبت به خیری) ب (رهایی از هفتاد نوع بلا

۴ - حضرت علی (ع) چگونه خود را برای مرگ آماده کرده بود و از آن نمی هراسید ؟

فرمود : کسی که « از گناهان بپرهیزد » ، « به واجباتش عمل کند » و « خود را به اخلاق نیکو زینت دهد » برایش فرقی ندارد چگونه بمیرد . به خدا قسم برای پسر ابوطالب فرقی ندارد که او به سراغ مرگ برود یا مرگ به سراغش بیاید .

نمونه سؤالات متن درس ۴ :

۱ - در جملات زیر جاهای خالی را با کلماتی مناسب تکمیل کنید :

الف) صدقه دادن موجب نجات از مرگ بد و رهایی از هفتاد نوع بلاست .

ب (سفری که امام سجاد (ع) برای آن توشه آماده می کرد ، سفر آخرت و توشه اش صدقه دادن بود .

ج (پیامبر (ص) در تشییع جنازه سعد حاضر شد و با پای برهنه یک گوشه تابوت او را به دوش گرفت .

د (صدقه فقط مالی نیست و هر نوع کمک به دیگران در راه خداوند ، صدقه محسوب می شود .

۲ - جملات زیر را با پاسخ کوتاه تکمیل نمایید :

الف) احساس هر کس در هنگام مرگ ، متناسب است با اعمالی که در دنیا انجام داده است .

ب) عده ای از مرگ وحشت می کنند و عده ی دیگری نیز مرگ برایشان مانند رفتن به مراسم اهداء جایزه هاست .

ج (پاداش بزرگ الهی در جهان آخرت برای کسانی است که محرمات را ترک و واجبات را انجام داده اند .

د (انسان خوش اخلاق ، وقتی فقیری از او کمک بخواهد با خوشرویی و در حد توان به او کمک می کند .

۳ - صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید :

الف	گواهی دادن به یگانگی خدا و پیامبری حضرت محمد (ص) را شهادتین گویند .	☒ صحیح	☐ غلط
ب	اگر کسی فقط خود را به اخلاق نیکو بیاراید، دیگر برایش فرقی ندارد چگونه بمیرد.	☐ صحیح	☒ غلط
ج	هر نوع کمک به دیگران ، در راه خدا صدقه محسوب می شود .	☒ صحیح	☐ غلط
د	کسانی که آخرتتان آباد و دنیایشان ویران است دوست ندارند از آبادانی به ویرانی بروید.	☐ صحیح	☒ غلط

۴ - جملات زیر را تفسیر کنید : (در مورد مفهوم هر جمله به طور مختصر توضیح دهید) :

الف (« صدقه دادن تنها در امور مالی نیست. »)

هر نوع کمک به دیگران اگر در راه رضایت خداوند باشد ، صدقه محسوب می شود. مثلاً یاد دادن دروس به هم کلاسی ، محبت کردن به پدر و مادر و دلجویی از دیگران و همه می توانند نوعی صدقه محسوب شوند .

ب) « عده ای از رو به رو شدن با مرگ وحشت دارند! »

کسانی که در دنیا کارهای نیک انجام نداده ، توشه ای برای آخرت خود نفرستاده و کارهای ناشایست انجام داده اند ، مرگ را زمان جدایی از محلی آباد و رفتن به جایگاهی خراب و ویران می بینند و از این جهت بسیار از این جا به جایی وحشت دارند .

ج) « مرگ برای عده ای مانند رفتن به مراسم اهدای جایزه است . »

کسانی که در دنیا کارهای نیک زیادی انجام داده و از گناهان و نافرمانی خدا دوری کرده اند ، « مرگ » را زمان دریافت پاداش اعمال نیک خود می دانند و به همین خاطر مشتاق آن هستند .

۵- در مورد مفهوم هر عبارت ، توضیح مختصر بدهید :

الف	صدقه دادن	هر نوع کمک به دیگران که در راه رضایت خداوند باشد .
ب	انجام واجبات	عمل به کارهایی که خداوند به انجام آن ها دستور داده است .
ج	صله رحم	محکم کردن پیوند، با خویشاوندان و با خبر بودن از احوال آنان .
د	ترک محرمات	دوری از گناه و انجام ندادن آنچه نافرمانی خداوند محسوب می شود .

۶- برای پاسخ زیر ، سؤال مناسبی بنویسید :

الف) سؤال: حضرت علی (ع) چگونه خود را برای مرگ آماده کرده بود و از آن نمی هراسید ؟

پاسخ : حضرت فرمودند : کسی که « از گناهان پرهیزد » ، « به واجباتش عمل کند » و « خود را به اخلاق نیکو زینت دهد » برایش فرقی ندارد چگونه بمیرد . به خدا قسم برای من فرقی ندارد که به سراغ مرگ بروم یا مرگ به سراغم بیاید .

ب) سؤال: بنا بر فرمایش امام صادق (ع) مهم ترین اثرات صدقه دادن چیست ؟

پاسخ : امام (ع) می فرمایند : صدقه دادن موجب نجات یافتن از مرگ بد و رهایی از هفتاد نوع بلاست .

۷- عبارات زیر را با کلمات داده شده تکمیل کنید : (چهار کلمه اضافه است)

دعا	دشنام	احترام	دل	فراموش کرد
خداوند	از بین برد	عبادت	بزرگ کردن	شما

مادر آن جوان بیمار گفت : ای رسول خدا، من برای بزرگ کردن پسرم خیلی زحمت کشیدم و رنج بردم . چه شب ها که بیدار ماندم تا او بخوابد . خود گرسنه می ماندم و غذایم را به او می دادم . با این همه وقتی به سن جوانی رسید زحمت های مرا یکسره فراموش کرد و با پرخاش و تندى با من سخن گفت و احترام مرا را نگه نداشت .

حتی گاهی هم زبان به دشنام می گشود . ای پیامبر خدا ، او دل مرا را شکسته و من نیز از او به خداوند شکایت کرده ام .

۸- چرا از مرگ می ترسیم ؟ ابوذر به این سؤال چه پاسخی داد ؟

چون شما دنیایان را آباد و آخرتتان را خراب کرده اید و دوست ندارید از آبادانی به ویرانی بروید .

۹- چرا از شهدا همواره با افتخار یاد می شود؟

چون آنان با از خود گذشتگی تلاش کردند تا از دین خدا در مقابل دشمنان محافظت نمایند .

۱۰- چه کارهایی زندگی آخرتی ما را آسان می کند؟

ترک محرّمات * انجام واجبات * نیکی به پدر و مادر * صدقه دادن * خوش اخلاقی * و ...

۱۱- به چه علّت آن دو موجود وحشتناک رفتند و جوان با دو فرشته ی زیبا و خندان روبرو شد؟

الف) رضایت مادر (ب) دعای پیامبر

۱۲- امام صادق (ع) چه کارهایی را باعث آسان شدن مرگ و فقیر و تهیدست نشدن در دنیا می داند؟

الف) محکم کردن پیوند با خویشاوندان (صِلِه ی رَحِم) (ب) خوش رفتاری و مهربانی با پدر و مادر

۱۳- چگونه می توانیم پدر و مادرمان را از خود راضی نگه داریم؟

الف) به آنها احترام بگذاریم و در خدمت به آنان کوتاهی نکنیم . (ب) کارهایی که باعث رنجش و ناراحتی آنها می شود ، انجام ندهیم .

۱۴- سفری که امام سجاد (ع) برای آن توشه آماده می کرد ، چه سفری بود و توشه اش چه بود؟

سفر آخرت ، صدقه دادن ، امام (علیه السلام) بطور مداوم و هر شب برای نیازمندان آذوقه و غذا می برد .

۱۵- رفتار انسان خوش اخلاق و بد اخلاق را در هر یک از موارد زیر مقایسه کنید :

الف) مادرش از او بخواهد در انجام کاری به او کمک کند .

خوش اخلاق : با خوشحالی و خوشرویی به او کمک می کند .

بد اخلاق : با ناراحتی برای کمک نکردن ، بهانه گیری می کند .

ب) کسی که نسبت به او اشتباهی کرده از او عذر خواهی کند .

خوش اخلاق : با لبخند و بلافاصله عذر او را می پذیرد .

بد اخلاق : عذرش را نمی پذیرد و حتّی ممکن است باناراحتی ، از او قهر کند .

۱۶- عبارات متن زیر را با شماره ، مرتّب کنید ؟

۳	پیامبر او را در قبر گذاشت و بر وی خاک ریخت .	۶	پیامبر (ص): سعد اکنون در قبر عذاب می کشد .
۲	ایشان در تشییع جنازه سعد حاضر شد .	۱	به رسول خدا خبر دادند که « سعدبن معاذ » از دنیا رفته است .
۵	مادرش گفت : ای سعد ، بهشت بر تو گوارا باد .	۴	پیامبر (ص): جبرئیل و فرشتگان در تشییع جنازه سعد حاضر بودند.

متن کامل: به رسول خدا خبر دادند که «سعد بن معاذ» از دنیا رفته است. ایشان در تشییع جنازه سعد حاضر شد. پیامبر او را در قبر گذاشت و بر وی خاک ریخت. پیامبر (ص): جبرئیل و فرشتگان در تشییع جنازه سعد حاضر بودند. مادرش گفت: ای سعد، بهشت بر تو گوارا باد. پیامبر (ص): سعد اکنون در قبر عذاب می کشد.

۱۷- برای هر جمله، کلمه مناسب را انتخاب و زیر آن خط بکشید:

- الف) از نتایج صدقه دادن نیست. (عاقبت بخیری، مرگ بد، رهایی از بلاها)
- ب) علت فشار قبر سعد بن معاذ بود. (عدم رضایت مادر، صدقه ندادن، بد اخلاقی)
- ج) توشه سفر آخرت امام سجاد (ع) (صدقه دادن، آذوقه سفر، عبادت خدا)
- د) علت سختی مرگ برای آن جوان مسلمان (دعای پیامبر، آزار مادر، رضایت مادر)

پیامبر رحمت

درس پنجم

سؤالات کتاب:

۱- زندگی چه کسانی می تواند بهترین الگوی زندگی ما باشد؟

پیامبران، اولیای الهی، و نیکوکارانی که مسیر صحیح زندگی را به ما نشان می دهند، چون آنان گفتارشان نشانگر راه دستیابی به رستگاری است و رفتارشان نیز الگوی عملی زندگی ماست.

۲- با ذکر یک نمونه، عزت نفس را تعریف کنید.

پیامبر (ص): هیچ وقت کارهای شخصی خود را از دیگران نخواهید حتی در کوچکترین چیز مانند خواستن چوب خلال دندان. عزت نفس یعنی احساس با ارزش بودن... خودمان را پیش دیگران کوچک نکنیم و در کارهایی که وظیفه خودمان است، از دیگران درخواست نکنیم و هیچگاه خود را با درخواست از دیگران کوچک و خوار نسازیم.

۳- با توجه به سخن پیامبر، عاقبت خیانت در امانت چیست؟

شخصی که در دنیا به امانت خیانت کند، و آن را به صاحبش پس ندهد، اگر بمیرد، بر دین من نمرده است و خدا را در حالی ملاقات خواهد کرد که از او خشمگین است.

نمونه سؤالات متن درس ۵:

۱- در جملات زیر جاهای خالی را با کلماتی مناسب تکمیل کنید:

- الف) پیامبران تنها کسانی هستند که می توانند با آوردن دین آسمانی، مسیر صحیح زندگی را به ما نشان دهند.
- ب) با وجود هشدارهای فراوان پیامبر (ص) به یهودیان، آنان باز هم به دشمنان اسلام کمک مالی و نظامی کردند.
- ج) پیامبر اکرم قبل از بعثت، به خاطر امانت داری، در بین مردم به «محمد امین» مشهور بود.
- د) اگر بخواهیم که سعادت مند شویم، کافی است، پیامبر اکرم را به عنوان الگوی عملی زندگی خود قرار دهیم.

۲- با توجه به متن عربی، ترجمه آیات و یا روایات را تکمیل کنید:

الف	لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ	قطعا در فرستاده خداوند (پیامبر اکرم) برای شما الگویی نیکوست.
ب	لِمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَ الْيَوْمَ الْآخِرَ وَ ذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا	برای هر کس که به خدا و روز آخرت امید دارد و خداوند را بسیار یاد می کند.
ج	وَ مَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ	ما تو را جز به عنوان رحمت برای تمام جهانیان نفرستادیم
د	وَ إِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ	به راستی که تو دارای اخلاقی بسیار نیکو هستی.
ه	لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ	بی شک برای شما پیامبری از خودتان آمده است.

۳- جملات زیر را با پاسخ کوتاه تکمیل نمایید:

- الف) همانطور که گفتار پیامبران نشانگر راه دستیابی به رستگاری است، رفتار آنها نیز الگوی عملی زندگی ماست.
- ب) پیامبر اکرم برای شما الگویی نیکوست، برای هر کس که به خدا و روز قیامت امیدوار است و خداوند را بسیار یاد می کند.
- ج) کسی که ارزش خود را می داند، با عزت نفس، هیچ گاه خود را با درخواست از دیگران کوچک و خوار نمی کند.
- د) ویژگی های اخلاقی پیامبر (ص)، موجب شد خداوند ایشان را رحمتی برای تمام جهانیان بداند.

۴- صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید:

الف	پیامبر(ص) هیچ گاه حاضر نبود در انجام کارهای شخصی خود از دیگران درخواستی کند.	☒ صحیح	☐ غلط
ب	تواضع و عزت نفس، همان احساس با ارزش بودن و امانت داری است.	☐ صحیح	☒ غلط
ج	یکی از چیزهایی که ما را کوچک می کند، درخواست انجام کارهایمان از دیگران است.	☒ صحیح	☐ غلط
د	با اصرار همراهان، پیامبر (ص) اجازه دادند که زانوبند شترشان را برای ایشان ببندند.	☐ صحیح	☒ غلط

۵- جملات زیر را تفسیر کنید؟ (در مورد مفهوم هر جمله به طور مختصر توضیح دهید):

الف) « عزت نفس احساس با ارزش بودن است. »

یعنی اینکه خودمان را پیش دیگران کوچک نکنیم. یکی از چیزهایی که ما را کوچک می کند، درخواست انجام کارهایمان از دیگران است. کسی که ارزش خود را می داند هیچ گاه خود را با درخواست از دیگران کوچک و خوار نمی سازد.

ب) « در دین ما خیانت به امانت از بزرگ ترین گناهان است. »

پیامبر اعظم، قبل از مبعوث شدن به پیامبری، در بین مردم به « محمد امین » مشهور بود. از سفارش های همیشگی پیامبر، بازگرداندن امانت حتی به صاحبان غیرمسلمان آن بود، تا با این کار غیر مسلمانان نیز به دین اسلام علاقه مند شوند.

ج) « بدون نعمت (رسالت پیامبران)، رسیدن به بهشت ممکن نیست. »

خداوند با فرستادن پیامبران لطف بزرگی به ما کرده است، و ما باید تلاش کنیم با پیروی از راهنمایی های آن ها، ضمن سپاسگزاری این نعمت بزرگ الهی، راه سعادت خود که همان رضایت خداوند و رسیدن به بهشت الهی است را پیدا کنیم.

۶- در مورد مفهوم هر یک از صفات پیامبر اکرم (ص)، توضیح مختصر بدهید :

الف	عزت نفس	احساس باارزش بودن است؛ یعنی اینکه خودمان را پیش دیگران کوچک نکنیم.
ب	خُلق عظیم	خداوند پیامبر اکرم (ص) را «دارای اخلاق» بسیار نیکو معرفی می کند.
ج	رحمه للعالمین	خداوند پیامبر اکرم (ص) را «رحمتی برای جهانیان» معرفی می کند.
د	اسوه حسنه	پیامبر اکرم (ص) «الگوی نیکویی» برای همه مردم است.

۷- برای پاسخ زیر، سؤال مناسبی بنویسید :

الف) سؤال: با توجه به سخن پیامبر، عاقبت خیانت در امانت چیست؟

پاسخ: ایشان فرمودند: شخصی که در دنیا به امانت خیانت کند، و آن را به صاحبش پس ندهد، اگر بمیرد بر دین من نمرده است و خدا را در حالی ملاقات خواهد کرد که از او خشمگین است.

ب) سؤال: چگونه می توان پیامبر اکرم را سرمشق کامل زندگی قرار داد؟

پاسخ: رفتارها و اعمالی که پیامبران ما را به انجام آنها دعوت کرده و خود نیز انجام داده اند در زندگی سرمشق خود قرار دهیم و از کارهایی که در نظر آنان ناپسند بوده، دوری کنیم

۸- عبارات زیر را با کلمات داده شده تکمیل کنید: (دو کلمه اضافه است)

یهودیان	هدایت	جنگ	پیامبران	قلعه های خیبر
مکه و مدینه	رفتار	نظامی	مسیحیان	الگوی

الف) همانطور که گفتار پیامبران راه دستیابی به رستگاری است، رفتار آنها نیز الگوی عملی زندگی ماست. پیامبران الهی، چون خود هدایت یافته بودند، بهترین سبک زندگی را انتخاب می کردند؛ بنابراین زندگی آنها به صورت کامل می تواند الگوی زندگی ما قرار گیرد.

ب) با وجود هشدارهای فراوان پیامبر اکرم به یهودیان، آنان باز هم دست به پیمان شکنی زدند و به دشمنان اسلام کمک مالی و نظامی کردند. آنان حتی مشرکان را تحریک به جنگ و نابودی مسلمانان می کردند. تا این که پیامبر اکرم دستور حرکت لشکر به سوی قلعه های خیبر را داد...

۹- چهار مورد از ویژگی های پیامبر اکرم (ص) که در کتاب به آنها اشاره شده نام ببرید.

الف) بزرگواری و محبت (ب) عزت نفس (ج) امانت داری
د) اخلاق نیکو (ه) رحمت برای جهانیان

۱۰- خداوند در آیه ی (لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ...) در رابطه با ویژگی های پیامبر (ص) به چه نکاتی اشاره می فرماید؟

الف) او پیامبری از خودتان است. (ب) در رنج افتادن شما برایش دشوار است.
ج) به هدایت شما اشتیاق فراوان دارد. (د) نسبت به مؤمنان بسیار دلسوز و مهربان است.

۱۱ - به نظر شما ، چگونه می توان پیامبر اکرم را سرمشق کامل زندگی قرار داد؟

(جواب) رفتارها و اعمالی که پیامبران ما را به انجام آنها دعوت کرده و خود نیز انجام داده اند در زندگی سرمشق خود قرار دهیم و از کارهایی که در نظر آنان ناپسند بوده ، دوری کنیم

۱۲ - پیامبر اکرم در مقابل آن شخص نادان که ایشان را می رنجاند چه کرد ؟ این برخورد چه تاثیری در آن شخص داشت ؟

وقتی شخص نادان بیمار شد ، پیامبر به عیادت او رفت . آن شخص از رفتار خود پشیمان شد .

۱۳ - امام صادق علیه السلام درباره سادگی زیستی پیامبر اکرم چه می فرماید :

هرگاه لباس و کفش رسول خدا پاره می شد ، خودش آنها را می دوخت . وقتی در می زدند خودش در را باز می کرد . با دستن خودش گندم و جو را آسیاب می کرد و آب می آورد . او در انجام کارهای خانه ، به خانواده خود کمک می کرد .

۱۴ - برای هر جمله ، کلمه مناسب را انتخاب و زیر آن خط بکشید :

(الف) به راستی که تو ای پیامبر ، دارای اخلاقی بسیار نیکو هستی . (رَحْمَهٌ لِّلْعَالَمِينَ ، اُسُوهُ حَسَنَه ، خُلُقٍ عَظِيمٍ)
 (ب) با وجود هشدارهای فراوان پیامبر (ص) باز هم دست به پیمان شکنی زدند (مسیحیان ، یهودیان ، مشرکان)
 (ج) روزهای زیادی از محاصره می گذشت و آذوقه مسلمانان به پایان رسیده بود . (خَیْبَر ، مَدِیْنَه ، خَنْدَق)
 (د) ای پیامبر ، ما تو را جز به عنوان برای تمام جهانیان نفرستادیم . (اَلْکُوْب ، پیامبر ، رَحْمَت)

اسوه فداکاری و عدالت

درس ششم

سؤالات کتاب :

۱ - سه نمونه از فداکاری های حضرت علی علیه السلام را به صورت خلاصه بیان کنید .

۱ - از خود گذشتگی در شب اول هجرت (لیله المبیت) ۲ - دفاع از جان پیامبر در جنگ اُحُد
 ۳ - ازجا کردن درب قلعه خیبر و پیروزی بر عمر بن عبدود در جنگ خندق

۲ - بنا بر فرمایش امیرالمؤمنین (ع) ، خداوند از آگاهان در برابر شکم با رگی ستمگران چه عهدهی گرفته است ؟

از ایشان (آگاهان) عهد گرفته است که حقّ مظلوم را از ظالم بستانند و به او بازگردانند .

۳ - مرد مسیحی چگونه به حقانیت دین اسلام پی برد و مسلمان شد ؟

مرد مسیحی گفت با دیدن جریان قضاوت گفت : این گونه داوری را که پیشوای شما در دادگاه حاضر می شود و از موقعیت خود استفاده نمی کند ، فقط در مکتب و دین پیامبران می توان دید و این دادگاه و داوری نشانه حقانیت دین شماست .

نمونه سؤالات متن درس ۶ :

۱ - در جملات زیر جاهای خالی را با کلماتی مناسب تکمیل کنید :

- الف) ماجرای از خود گذشتگی حضرت علی (علیه السلام) در شب هجرت پیامبر (صلی الله علیه) به « ليله المبیت » مشهور شد .
 ب) انسان های فداکار برای خشنودی خدا و برای خدمت به دین و جامعه ی خود فداکاری می کنند .
 ج) کسی که پهلوان خیبر را کشت و در قلعه را از جا کند و یهودیان را شکست داد ، علی بود .
 د) علی (علیه السلام) به دستور پیامبر اکرم (صلی الله علیه) ، آیات مهمّ سوره توبه را با صدای بلند برای مشرکان بی رحم مگه خواند .

۲ - جملات زیر را با پاسخ کوتاه تکمیل نمایید :

- الف) پیامبر (ص) باید همین امشب مگه را ترک کند ، وگرنه کشته می شود و رسالتش نیمه کاره می ماند .
 ب) حضرت علی (ع) بعد از تقسیم بیت المال ، در همان محلّ بیت المال به نماز می ایستاد .
 ج) امیر مؤمنان بدون هیچ نگرانی خوابیدن در بستر پیامبر (ص) را پذیرفت چون به رسالت پیامبر (ص) ایمان داشت .
 د) حضرت علی (ع) به این دلیل حکومت را پذیرفت که بتواند عدالت و مساوات را در بین مردم ایجاد کند .

۳ - صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید :

الف	دین اسلام ، افراد فداکار را ستایش کرده و به آنان وعده پاداش الهی داده است .	☒ صحیح	☐ غلط
ب	در جنگ اُحد ، بجز حضرت علی (علیه السلام) و پیامبر (صلی الله علیه) ، همه مؤمنان به شهادت رسیدند .	☐ صحیح	☒ غلط
ج	عدالت طلبی و مساوات ، از ویژگی های بارز در شخصیت حضرت علی (علیه السلام) بود .	☒ صحیح	☐ غلط
د	عمر بن عبدود (پهلوان نامدار ایرانی) در میدان جنگ خیبر بود .	☐ صحیح	☒ غلط

۴ - جملات زیر را تفسیر کنید؟ (در مورد مفهوم هر جمله به طور مختصر توضیح دهید) :

- الف) «باید در شب اول هجرت ، کسی در بستر پیامبر می خوابید .»
 چون کافران به شدت رفت و آمد پیامبر را زیر نظر داشتند و ممکن بود متوجه غیبت پیامبر شده و او را تعقیب کنند ، لذا لازم بود برای این که پیامبر فرصت کافی برای دور شدن از مگه را داشته باشد ، کسی در بستر ایشان بخوابد .
- ب) «امیرالمؤمنین حکومت را برای ایجاد عدالت بین مردم پذیرفت .»
 ایشان می خواست در رعایت عدالت و مساوات بین مسلمانان ، هیچ کس بر دیگری برتری نداشته باشد و در حقوق عمومی و مسائل اجتماعی هم آن کس که حاکم است ، با خانواده و نزدیکان خود مانند مسلمانان دیگر رفتار کند .

۵ - در مورد مفهوم هر عبارت ، توضیح مختصر بدهید :

الف	فرشته وحی	منظور « جبرئیل » است که پیام های خداوند را برای پیامبر اکرم (ص) می آورد .
ب	فداکار	کسی است که برای خدمت به دین و یا مردم جامعه اش از مال و سلامتی و خانواده و حتی جان خود می گذرد .
ج	ذکر شهادتین	گفتن جملات : أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ
د	لیله المبیت	شبی که حضرت علی (ع) در بستر پیامبر خوابیدند تا ایشان به مدینه هجرت کنند .

۶- برای پاسخ زیر ، سؤال مناسبی بنویسید :

الف) سؤال: چرا علی(ع) بدون هیچ ترس و نگرانی خوابیدن در بستر پیامبر (ص) را پذیرفت؟
پاسخ: چون به رسالت پیامبر (ص) ایمان داشت و می خواست که پیامبر (ص) سالم بماند و فرصت کافی برای خارج شدن از مکه را داشته باشد و بتواند حکومت الهی را پیاده کند .

ب) سؤال: دلایل پذیرش حکومت توسط حضرت علی (ع) را به طور مختصر بنویسید .
پاسخ: الف) برای ایجاد عدالت و مساوات در بین مردم . ب) به خاطر عهدهی که خداوند از آگاهان جامعه گرفته بود .

۷- عبارات زیر را با کلمات داده شده تکمیل کنید : (دو کلمه اضافه است)

مردم	خداوند	امیرالمؤمنین	مساوات	نگاه کردن
یهودی	قاضی	مسیحی	یکسانی	مشکلات

الف) ناراحتی در چهره امام پدیدار می شود . رو به قاضی می فرماید : تو باید با هر دو طرف دعوا برخورد یکسانی داشته باشی ، حتی در نوع نگاه کردن و احترام گذاشتن . وقتی که متوجه اشتباهش می شود رو به مرد مسیحی کرده و محترمانه به او سلام می کند .
ب) عدالت طلبی و مساوات ، ویژگی بارز دیگری از شخصیت امیرالمؤمنین است . حضرت در شرایطی از سوی مردم برای اداره حکومت و خلافت انتخاب شد که مشکلات بسیاری جامعه اسلامی رافرا گرفته بود .

۸- چرا امیر مؤمنان بدون هیچ ترس و نگرانی خوابیدن در بستر پیامبر (ص) را پذیرفت؟

چون به رسالت پیامبر (ص) ایمان داشت و می خواست که پیامبر (ص) سالم بماند و فرصت کافی برای خارج شدن از مکه را داشته باشد و بتواند حکومت الهی را پیاده کند .

۹- دلایل پذیرش حکومت توسط حضرت علی (ع) را توضیح دهید؟

الف) برای ایجاد عدالت و مساوات در بین مردم در تقسیم بیت المال و سایر حقوق عمومی و مسایل اجتماعی
ب) به خاطر عهدهی که خداوند از آگاهان جامعه گرفته بود تا بر زیاده خواهی ستمگران و گرسنگی مظلومان سکوت نکنند .

۱۰- چه ارتباطی میان تقسیم بیت المال و نماز خواندن امیر المؤمنین در همان مکان وجود دارد؟

ایشان برای تشکر از خداوند که او را موفق کرده تا به وظیفه اش در تقسیم عادلانه بیت المال عمل کند ، نماز شکر می خواندند .

۱۱- چند نمونه از عدالت خواهی حضرت علی (ع) را بنویسید .

الف) در رعایت عدالت و مساوات بین مسلمانان ، هیچکس را بر دیگری برتری نمی داد .
ب) در حقوق عمومی و مسایل اجتماعی ، با خانواده و نزدیکان خود نیز مانند مسلمانان دیگر رفتار می کرد .
ج) در هنگام تقسیم بیت المال همه چیز را به دقت و به صورت مساوی میان تمامی مسلمانان تقسیم می کرد .

۱۲ - حضرت علی (ع) در رابطه با دلیل پذیرش حکومت ، چه فرمودند ؟

اگر خداوند از آگاهان عهد و پیمان نگرفته بود که در برابر شکم بارگی ستمگران ، و گرسنگی مظلومان ، سکوت نکنند .
(حق مظلوم را از ظالم بستانند و به او بازگردانند) حکومت بر شما را رها می کردم و آنگاه می دیدید که (مقام های) دنیایی شما نزد من از عطسه بزی بی ارزش تر است .

۱۳ - برای هر جمله ، کلمه مناسب را انتخاب و زیر آن خط بکشید : (در رابطه با حضرت علی (ع))

الف (مقام های دنیایی شما در نزد من از هم بی ارزش تر است . (عطسه بز ، حکومت بر حیوانات ، چند سگه)
ب (هر روز سری به بازار می زد تا کسی و در حق کسی ظلم نشود . (تعطیل نکند ، گران نفروشد ، جنس خراب ندهد)
ج (در هنگام تقسیم ، همه چیز را به دقت میان تمامی مسلمانان تقسیم می کرد (اموال خود ، غنیمت ها ، بیت المال)
د (کسی که جنگجوی خیبر را کشت و در قلعه را از جا کند و را شکست داد ، علی بود . (یهودیان ، مشرکان ، مسیحان)

برترین بانو

درس هفتم

سؤالات کتاب :

۱ - چرا حضرت زهرا (س) هرگز از امیر المؤمنین چیزی درخواست نمی کرد ؟

هرگز چیزی برای خودش درخواست نکرد ، مبادا حضرت علی (ع) نتواند آن را فراهم کند و شرمنده شود .

۲ - دلیل ازدواج حضرت زهرا با امیر المؤمنین ، با وجود این که خواستگاران ثروتمندی داشت ، چه بود ؟

او ایمان حضرت علی (ع) را بر ثروت خواستگاران دیگر برتری داد .

۳ - پنج مورد از ویژگی های اخلاقی حضرت فاطمه (س) را بنویسید .

حیا و عفت - علاقه شدید به پیامبر - حضور در اجتماع - ساده زیستی - ایثار و بخشندگی - اهمیت دادن به خانواده و خانه داری

نمونه سؤالات متن درس ۷ :

۱ - در جملات زیر جاهای خالی را با کلماتی مناسب تکمیل کنید :

الف) حضرت فاطمه (س) رنج و محرومیت را ، راهی برای نزدیکی به خدا می دانست ، نه عامل بدبختی و بیچارگی .

ب (با آن که خواستگاران زیادی داشت ، ولی ایمان حضرت علی (ع) را به ثروت سایر خواستگاران برتری داد .

ج (هر گاه نیاز بود ، حضرت زهرا (س) در پشت جبهه به مداوای مجروحان و آب رسانی به آنان مشغول بود .

د) حضرت فاطمه زهرا (س) سعادت زنان را در دوری از مردان نامحرم می دانست .

۲ - جملات زیر را که در رابطه با حضرت زهرا (س) می باشد ، با پاسخ کوتاه تکمیل نمایید :

الف (عمار پس از خریدن گردنبند آن را به غلامش می دهد و می گوید تو و این گردنبند را به رسول خدا بخشیدم .

ب (هرگاه حق به خطر می افتاد ، با حفظ حیا و وقار به میان مردم می آمد و آنان را ارشاد و نصیحت می کرد .

ج (پیامبر اکرم (ص) به او مژده داد : تو اولین کسی هستی که بعد از من به من ملحق می شوی

د (با بیدار نگه داشتن فرزندانش در شب های قدر ، آنان را از برکات این شب ها بهره مند می نمود .

۳ - صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید :

الف	معارف و احکام دین را به زنان می آموخت هر چند که از این کار خسته و آزرده می شد .	☐ صحیح	☒ غلط
ب	علی (ع) در هنگام ازدواج با حضرت زهرا (س) ، یک شتر ، زره و شمشیر داشت .	☒ صحیح	☐ غلط
ج	علی (ع) و فاطمه (س) قبل از ازدواج توانستند در کنار منزل پیامبر خانه کوچکی بسازند .	☐ صحیح	☒ غلط
د	هنوز سختی محاصره تمام نشده بود که فاطمه مادرش را در شعب ابو طالب از دست داد .	☒ صحیح	☐ غلط

۴ - در مورد مفهوم هر عبارت ، توضیح مختصر بدهید :

الف	شعب ابی طالب	محلی نزدیک مکه ، که مشرکان سه سال مسلمانان را در محاصره اقتصادی قرار دادند .
ب	حیا و عفت	مراقبت در نگاه کردن ، داشتن پوشش مناسب و رعایت طرز صحبت با نامحرمان
ج	شب های قدر	شب هایی در ماه مبارک رمضان (۱۹ یا ۲۱ یا ۲۳) که قران در یکی از آن شب ها نازل گردیده است .
د	سوره کوثر	سوره ۱۰۸ قران کریم که در شأن حضرت فاطمه زهرا (س) نازل گردیده است .

۵ - برای پاسخ زیر ، سؤال مناسبی بنویسید :

الف) سؤال: عمار یاسر ، گردنبند حضرت فاطمه را به چه قیمتی از مرد فقیر خرید ؟

پاسخ : به غذایی که او را سیر کند ، لباسی که او را بپوشاند ، سکه ای که تا خانه برساند ، بیست سکه طلا و دویست سکه ی نقره

ب) سؤال : حضرت علی (ع) در باره ی حضرت فاطمه (س) چه می فرماید ؟

پاسخ : هرگاه به او می نگریستم ، غم و اندوهم برطرف می شد . خدا می داند، در تمام مدت زندگی هرگز مرا خشمگین نساخت

و برای خود از من چیزی نخواست ، مبادا که من نتوانم آن را فراهم کنم و شرمنده شوم . او یآوری نیکو برای عبادت بود .

۶ - عبارات زیر را با کلمات داده شده تکمیل کنید : (دو کلمه اضافه است)

عربی (ع)	محرومان	آخرین	خدا حافظی	ثروتمند
عبادت	فاطمه (س)	احوالپرسی	فقرا	اولین

الف) حضرت فاطمه (س) رسیدگی به محرومان را نیز اطاعت خدا و عبادت می دانست . بارها فقرا به درب خانه او می آمدند

اما با آنکه خود ثروتمند نبود ، آنچه داشت به آنها می بخشید .

ب (پیامبر اکرم (ص) ، دخترش را از جان و دل دوست می داشت . هنگام مسافرت با آخرین کسی که خداحافظی می کرد حضرت فاطمه بود و هنگام بازگشت از مسافرت نیز اولین کسی را که دیدار می کرد فاطمه بود.

۷- با توجه به متن عربی ، ترجمه آیات و یا روایات را تکمیل کنید :

الف	يُؤْتِرُونَ عَلٰى اَنْفُسِهِمْ ...	دیگران را بر خویش ترجیح می دهند ...
ب	وَ لَوْ كَانَ بَيْنَهُمْ خِصَامَةٌ ...	هر چند خود نیازمند باشند .
ج	لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ	هرگز به نیکی راستین دست نیابید ، مگر آن که از آنچه دوست دارید انفاق کنید .
د	مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ ، فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا ...	هر کس کار نیکی کند ، بهتر از آن پاداش گیرد .

۸- حضرت علی (ع) در باره ی حضرت فاطمه (س) چه می فرماید ؟

هر گاه به او می نگریستم ، غم و اندوه من برطرف می شد . خدا می داند که او در تمام مدت زندگی هرگز مرا خشمگین نساخت و برای خود از من چیزی نخواست ، مبادا که من نتوانم آن را فراهم کنم و شرمنده شوم . او یآوری نیکو برای عبادت خدا بود .

۹- پیامبر اکرم (ص) در باره ی دوستان و دشمنان فاطمه (س) چه می فرمایند ؟

خداوند فاطمه را دوست دارد و دوستداران فاطمه را نیز دوست دارد . خداوند با خوشحالی فاطمه خشنود و با خشم او خشمگین می شود .

۱۰- یک نمونه از توجه حضرت فاطمه (س) به آموزش و تربیت فرزندان را بنویسید .

وقتی شب قدر فرا می رسید ، آنان را در روز می خواباند و غذای سبکی برای آنان آماده می کرد تا آن شب را بیدار باشند و از برکت های شب قدر بهره مند گردند .

۱۱- عمار یاسر ، گردنبنده حضرت فاطمه (س) را به چه قیمتی از مرد فقیر خرید ؟

به غذایی که او را سیر کند ، لباسی که او را بپوشاند ، سکه ای که تا خانه برساند ، بیست سکه طلا و دویست سکه ی نقره

۱۲- چرا شناخت زندگانی حضرت فاطمه (س) از ارزش فراوانی برخوردار است ؟

چون زنان و مردان مسلمان با الگو گرفتن از زندگی حضرت ، می توانند خود را تا حدّ توان به شخصیت ایشان نزدیک کنند .

۱۳- چرا خداوند در آن موقعیت زنده به گور کردن دختران ، به پیامبر اکرم (ص) فرزند دختر داد ؟

برای این که جاهلان با رفتار پیامبر در رابطه با دخترش ، برای زنان ارزش بیشتری قائل باشند و به دخترانشان احترام بگذارند و بفهمند که رفتارشان با زنان و دخترانشان مناسب نیست و سعی در اصلاح رفتار خود داشته باشند .

۱۴- برای هر جمله ، کلمه مناسب را انتخاب و زیر آن خط بکشید :

- الف (مشرکان مگه ، پیامبر و خویشانش را سال در شعب ابو طالب در محاصره قرار دادند . (دو ، سه ، پنج)
 ب (خوشحالم از اینکه رسول خدا ، مرا از روبه رو شدن با بی نیاز ساخت . (غیر مسلمانان ، مردان نامحرم ، غریبه ها)
 ج (پیامبر (ص) : فاطمه مایه شادمانی من است . (امت ، چشم ، قلب)
 د (علی(ع) و فاطمه ، پس از ازدواج تا مدّت زیادی در خانه زندگی کردند . (پیامبر ، خودشان ، اجاره ای)

افتخار بندگی

درس هشتم

سؤالات کتاب:

۱ - نشانه های بلوغ شرعی را به صورت خلاصه بیان کنید .

- ۱) رسیدن به سن بلوغ (پسر پایان ۱۵ سال تمام قمری و دختر پایان ۹ سال تمام قمری)
 ۲) روئیدن موی زبر در برخی از قسمت های بدن
 ۳) فعال شدن برخی هورمون ها در بدن انسان

۲ - توضیح دهید از چه زمان باید فراگیری تکالیف شرعی را آغاز کرد؟ چرا؟

اسلام از ما می خواهد ، پیش از رسیدن به بلوغ ، با وظایف خود آشنا شویم و با تمرین این تکالیف ، علاوه بر برخورداری از پاداش های ارزشمند الهی ، شرایط را طوری مهیا کنیم ، که انجام وظایف دینی ، پس از رسیدن به بلوغ برای ما دشوار نباشد .

۳ - تقلید در احکام شرعی به چه معنی است ؟ توضیح دهید .

به پیروی از مجتهد در احکام شرعی تقلید گفته می شود . کسانی که خودشان نمی توانند به درجه ی اجتهاد برسند ، برای این که از وظایف دینی خود اطلاع پیدا کنند ، باید در احکام شرعی به مجتهد واجد شرایط مراجعه نمایند .

۴ - سه مورد از شرایط مرجع تقلید را بیان کنید .

- الف) شیعه دوازده امامی باشد . ب) زنده باشد . ج) عادل باشد . د) اعلم باشد .

نمونه سؤالات متن درس ۸ :

۱ - در جملات زیر جاهای خالی را با کلماتی مناسب تکمیل کنید :

- الف) راه شناخت احکام ، مراجعه به متخصص در احکام دین است ، که به این کار ، تقلید گفته می شود .
 ب) شناخت مرجع تقلید ، برای عالمان دینی آسان است و عموم مردم نیز می توانند با مشورت آنان مرجع تقلید خود را انتخاب کنند .
 ج) به مجتهدی که مردم برای یاد گیری احکام دین به او مراجعه می کنند ، مرجع تقلید می گویند .
 د) مرجع تقلید باید عادل باشد ، یعنی به واجبات دینی عمل کند و از گناهان دوری کند .

۲ - جملات زیر را با پاسخ کوتاه تکمیل نمایید :

- الف) اگر با روحیات فطری دوران بلوغ به درستی برخورد نکنیم ، شاید با زیاده روی ها ، دچار انحرافات و مشکلات فکری و اخلاقی شویم .
 ب) پرسیدن مسایل دینی و تغییرات جسمی از افرادی که نا آگاهند ، یا اعتقاد صحیحی ندارند موجب سرگردانی و گمراهی ما می شود .
 ج) استقلال طلبی و پرسش گری ، دو ویژگی رفتاری ، در دوران بلوغ روحی و عقلی ، هستند .
 د) بر هر دختر و پسر مسلمان واجب است ، پس از بلوغ ، به احکام دینی خود مانند نماز ، روزه و حجاب عمل کند .

۳ - صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید :

☐ غلط	☒ صحیح	الف جوانان ترجیح می دهند بیشتر در جمع دوستان هم سن و سالشان باشند .
☒ غلط	☐ صحیح	ب بر هر جوان مسلمان واجب است ، قبل از بلوغ ، به احکام دینی خود مانند نماز و حجاب عمل کند .
☒ غلط	☐ صحیح	ج ما فقط باید با مراجعه به اهل علم ، مرجع تقلید خود را انتخاب کنیم .
☐ غلط	☒ صحیح	د کسانی که به سن تکلیف می رسند ، نمی توانند از مرجعی که از دنیا رفته ، تقلید کنند .

۴ - جملات زیر را تفسیر کنید؟ (در مورد مفهوم هر جمله به طور مختصر توضیح دهید) :

الف) «بلوغ شرعی سرآغاز واجب شدن تکالیف دینی است .»

بر هر دختر و پسری واجب می شود وقتی شرایط بلوغ شرعی را پیدا کرد ، مانند بزرگسالان ، به احکام دینی خود مانند نماز، روزه، حجاب و ... عمل کند.

ب) «در دوران بلوغ تحولات روحی و شخصیتی مهمی در نوجوانان پدیدار می شود .»

در دوران بلوغ علاوه بر تغییراتی که در جسم به وجود می آید ، تحولات روحی و شخصیتی مهمی نیز در نوجوانان پدیدار می شود . مثلاً پرسش های جدید در ذهن او به وجود می آید و در دانسته های قبلی خود دچار تردید می شوند.

ج) «در اصول دین تقلید جایز نیست .»

افراد بالغ تلاش می کنند دانسته های خود را بر اساس منطقی جدید، نظم دهند و به همین خاطر دین اسلام می گوید : همه مسلمانان باید اصول دین را براساس فهم و درک درست بنا کنند و از تقلید در آنها بپرهیزند.

د) «در دوران بلوغ حس استقلال طلبی افزایش می یابد .»

در دوران بلوغ افراد احساس می کنند که می توانند به صورت مستقل دیدگاه های خود را بیان کنند . به همین دلیل انتظار دارند دیگران نیز به حرف های آنها توجه بیشتری کنند و به آنها اهمیت بدهند .

۵ - در مورد مفهوم هر عبارت ، توضیح مختصر بدهید :

الف	بلوغ شرعی	زمانی که شخص از لحاظ سنی و یا جسمی شرایط بلوغ را پیدا می کند. (شرط واجب شدن تکالیف شرعی)
ب	تکالیف دینی	باید ها و نباید های دینی که با رسیدن به بلوغ شرعی رعایت آن ها بر مکلف واجب می شود .
ج	مرجع تقلید	مجتهدی که مردم برای یادگیری احکام دینی خود به او مراجعه می کنند .
د	تقلید شرعی	پیروی از فتوای مرجع تقلید در انجام تکالیف و احکام دینی ، توسط مقلدین

۶ - برای پاسخ زیر ، سؤال مناسبی بنویسید :

الف) سؤال: راه های اطلاع دقیق از احکام الهی را توضیح دهید .

پاسخ: الف) تحصیل در رشته های علوم اسلامی و دستیابی به تخصص در مسائل دینی (مجتهد شدن)

ب) تقلید از مجتهدی که شرایط مرجعیت را داشته باشد . (مرجع تقلید)

ب) سؤال: چهار مورد از شرایط «مرجع تقلید» را بیان کنید .

پاسخ: الف) شیعه دوازده امامی باشد . ب) زنده باشد . ج) عادل باشد . د) اعلم باشد .

۷- عبارات زیر را با کلمات داده شده تکمیل کنید : (دو کلمه اضافه است)

پاداش	بلوغ	تکالیف	پدر و مادر	بنده
محبوب	دیگران	جوان	فرشتگان	تمرین

الف (امام صادق (ع) : محبوب ترین آفریده ها نزد خداوند ، جوان نرسیده و با طراوتی است که جوانی و شادابی اش را در اطاعت خداوند سپری می کند . خداوند به چنین کسی نزد فرشتگان مباهات می کند و می فرماید : این است بنده واقعی من .
ب (انجام تکالیف شرعی قبل از بلوغ واجب نیست ؛ اما خوب است پیش از رسیدن به بلوغ با کمک پدر و مادر وظایف دینی خود را فرا بگیریم و با تمرین این تکالیف ، علاوه بر بهره مندی از پاداش الهی ، آمادگی کافی را در خود ایجاد کنیم .

۸- با توجه به متن عربی ، ترجمه آیات و یا روایات را تکمیل کنید :

الف	عَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوْا شَيْئًا وَ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ	شاید چیزی را خوش نداشته باشید و آن برای شما بهتر باشد .
ب	عَسَىٰ أَنْ تُحِبُّوْا شَيْئًا وَ هُوَ شَرٌّ لَّكُمْ	شاید چیزی را دوست دارید و آن برای شما بدتر باشد .
ج	وَ اللّٰهُ يَعْلَمُ وَ أَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ	و خدا (صلاح شما را) می داند و شما نمی دانید .

۹- اهل بیت (علیهم السلام) چگونه فرزندان خود را برای دوران بلوغ آماده می کردند ؟

آنان فرزندانشان را از خردسالی به انجام و تمرین وظایف پس از بلوغشان راهنمایی می کردند و از آنان می خواستند ، تا حدی که برایشان مقدور است ، به این تکالیف عمل کنند .

۱۰- سه نمونه از وظائف دینی و تکالیف شرعی را توضیح دهید .

الف) هر روز پیش از طلوع آفتاب باید برای نماز صبح بیدار شویم .
ب) در ماه رمضان ، باید از صبح تا غروب روزه بگیریم . (ج) هنگام روبرو شدن با نامحرمان ، باید نگاه خود را کنترل کنیم .

۱۱- چرا خداوند با واجب کردن عبادات و احکام دینی ، ما را با سختی ها روبرو می کند ؟

برای این که تحمل این سختی ها و دشواری ها ، برای انسان رشد و پیشرفت به دنبال دارد و انسان را آبدیده می کند .

۱۲- اسلام برای دوران پیش از بلوغ ، چه وظایفی را برای ما معین کرده است ؟

خوب است قبل از بلوغ با کمک پدر و مادر ، وظائف دینی خود را فرا بگیریم و با تمرین این تکالیف ، علاوه بر بهره گیری از پاداش الهی ، آمادگی کافی را در خود ایجاد کنیم .

۱۳- مجتهد به چه کسی گفته می شود ؟

کسی که برای کسب دانش و طی مراحل عالی اسلام شناسی به حوزه های علمیّه می رود و با تحصیل ، مطالعه و تحقیق ، در شناخت دین به تخصص دست می یابد و می تواند احکام دینی را با استفاده از منابع آن بدست آورده و دستورات خداوند را ، کاملاً روشن کند . (فقیه)

۱۴- تقلید های درست و نا درست را با ص یا غ مشخص کنید :

الف) تقلید جاهل از جاهل (غ) ب) تقلید جاهل از عالم (ص) ج) تقلید عالم از جاهل (غ)

۱۵ - راه های اطلاع دقیق از احکام الهی را توضیح دهید .

- الف) تحصیل در رشته های علوم اسلامی و دستیابی به تخصص در مسائل دینی (مجتهد شدن)
 ب) تقلید از مجتهدی که شرایط مرجعیت را داشته باشد . (مرجع تقلید)

۱۶ - تکرار و تمرین دستورات دینی قبل از رسیدن به بلوغ ، چه اهمیتی دارد ؟

کودکی که قبل از رسیدن به بلوغ شرعی ، در حد توانش به انجام اعمال دینی عادت کند ، به راحتی می تواند بعد از مکلف شدن (در سنین جوانی) واجبات دینی اش را به جا آورد .

۱۷ - رفتار مناسب با هر یک از تحولات زیر (در بلوغ) چیست ؟

- الف) بروز جوش های پوستی در صورت و بدن : مراقبت های بهداشتی لازم و مراجعه به پزشک در صورت نیاز
 ب) به وجود آمدن پرسش های جدید : پرسیدن آنچه نمی دانیم ، از افراد آگاه و دلسوز .
 ج) افزایش حس استقلال طلبی : در حد امکانات خانواده از این حس استقلال بهره مناسب را ببریم .

۱۸ - چه چیز باعث شکوفایی شخصیت انسان در دوران بلوغ می شود ؟

روحیات فطری و خدادادی مانند پرسش گری و حس استقلال طلبی .

۱۹ - چرا تکالیف دینی بر ما واجب شده است ؟

- الف) رضایت خداوند از ما ب) رسیدن به پاداش الهی ج) توان مقابله با شیطان د) دوری از عذاب آخرت

۲۰ - برای هر جمله ، کلمه مناسب را انتخاب و زیر آن خط بکشید :

- الف) وقتی انسان به سن می رسد، انجام تکالیف شرعی بر او واجب می شود. (۱۵ سالگی ، بلوغ شرعی ، نوجوانی)
 ب) روحیات فطری و خدادادی ، موجب شکوفایی می شود. (شخصیت ، بلوغ ، عقاید)
 ج) انجام صحیح دینی ، سعادت دنیا و آخرت ما را به دنبال دارد. (عبادات ، کتاب ، احکام)
 د) راه شناخت احکام ، مراجعه به متخصص در احکام دین است که به این کار ، گفته می شود. (مجتهد ، دین ، تقلید)

به سوی پاکی

درس نهم

سؤالات کتاب :

۱ - اگر بدن انسان با خون نجس شود ، چگونه می توان آن را تطهیر کرد ؟

پس از بر طرف کردن عین نجاست ، آن را یک مرتبه با آب کر یا قلیل آب می کشیم (تطهیر می کنیم) ، به طوری که آب به تمامی جاهای بدن که نجس شده ، برسد .

۲- زمین ، چه چیزهایی را می تواند پاک کند ؟

کف پا یا ته کفشی که به واسطه راه رفتن نجس شده باشد ، پاک می کند ، با این شرایط که خود زمین پاک و خشک باشد و عین نجاست ، با راه رفتن کاملاً برطرف شود .

۳- برای پاک کردن چیزهایی که نجس شده اند ، ابتدا چه باید کرد ؟

ابتدا باید عین نجاست را بر طرف کرد . سپس آن را زیر شیر آب گرفت یا در آب جاری فرو برد ، به طوری که آب به تمامی جاهای نجس شده برسد .

نمونه سؤالات متن درس ۹ :

۱- در جملات زیر جاهای خالی را با کلماتی مناسب تکمیل کنید :

- الف) بهترین کسی که می تواند شیوه ی درست نگهداری از یک دستگاه را به مردم بیاموزد سازنده ی آن است .
 ب) اگر بدن یا لباس انسان یا وسایل زندگی آنان با نجاسات آلوده شوند ، باید پاک شوند .
 ج) در اسلام ، خون بعد از خارج شدن از بدن نجس است و برای نماز حتما باید آن را پاک کرد .
 د) آب قلیل اگر با چیز نجس برخورد کند ، نجس می شود ، اگر چه نجاست اندک باشد .

۲- جملات زیر را با پاسخ کوتاه تکمیل نمایید :

- الف) آب لوله کشی ساختمان ، حکم آب گُر را دارد چون به منبع آب گُر شهر یا روستا وصل است .
 ب) ادرار یکی از نجاسات است چون مواد زاید و سمی بوده و برای بدن خطرناک و بیماری زا هستند .
 ج) رعایت طهارت و دوری از نجاسات مقدمه و شرط قبولی برخی از عبادات است .
 د) خون انسان نجس است ، چون انسان خون جهنده دارد .

۳- صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید :

الف	آب جاری و گُر ، در برخورد با نجاسات ، هرگز نجس نمی شوند .	☐ صحیح	☐ غلط
ب	ادرار و مدفوع همه حیوانات نجس است .	☐ صحیح	☐ غلط
ج	امام صادق(ع) فرمودند : می توانید از سگ برای شکار استفاده کنید ولی آن را به داخل خانه نبرید .	☒ صحیح	☐ غلط
د	آب باران ، حکم آب جاری را دارد و مقدار آب <u>قلیل</u> از ۳۸۴ لیتر کمتر است .	☒ صحیح	☐ غلط

۴- جملات زیر را تفسیر کنید؟ (در مورد مفهوم هر جمله به طور مختصر توضیح دهید) :

الف) «خداوند برای زندگی سعادت‌مندان ما نیز دفترچه راهنما فرستاده است؟»

خداوند آفریننده ماست و بهتر از هر کسی می داند که چه چیزی برای ما زیان آور و چه چیزی مفید است ؛ به همین دلیل ، او در کتاب قران به ما آموخته است چگونه زندگی کنیم ، از چه چیزی دوری کنیم ، و به چه کارهایی پردازیم .

ب) « رعایت طهارت و دوری از نجاسات مقدمه و شرط قبولی برخی عبادات است . »

در برخی از عبادات مانند نماز ، دست زدن به خط قران و یا... لازم است وضو و طهارت داشته باشیم وگرنه نماز ما باطل است و با دست زدن به خط قران کار حرامی انجام داده ایم .

ج) « آب ، اصلی ترین و مهم ترین پاک کننده است . »

یکی از نعمت های ارزشمند خداوند به انسان ، آب است . آب سرچشمه زندگانی است و بدون آن هیچ موجود زنده ای باقی نمی ماند . خداوند آب را طوری آفریده است که هم پاک است و هم پاک کننده و اگر چیزی به نجاسات آلوده شد در اکثر موارد می توان به راحتی با آب آن را تطهیر کرد .

۵- در مورد مفهوم هر عبارت ، توضیح مختصر بدهید :

الف	آب جاری	آبی که از زمین می جوشد و جریان دارد . مانند : آب چشمه ، قنات و رودخانه
ب	آب راکد	کارهایی که انجام و یا ترک آنها موجب باطل شدن نماز می شود
ج	آب قلیل	جزو آب های راکد است و مقدار آن کمتر از ۳۸۴ لیتر می باشد . مانند : آب پارچ و لیوان و آفتابه و ...
د	آب کُر	آبی راکدست که مقدار آن حداقل ۳۸۴ لیتر یا بیشتر باشد . مانند آب منبع ، حوض و یا استخری که به این مقدار برسد .

۶- برای پاسخ زیر ، سؤال مناسبی بنویسید :

الف) سؤال: ظرف نجس را با آب قلیل به چند روش می توان شست ؟ توضیح دهید .

پاسخ: بعد از برطرف کردن عین نجاست ، به یکی از دو روش زیر : سه مرتبه آن را از آب پر و خالی کنیم و یا سه مرتبه مقداری آب را در آن بگردانیم . به طوری که آب به همه جاهای نجس ظرف برسد .

ب) سؤال: اگر بدن انسان با خون نجس شود ، چگونه می توان آن را تطهیر کرد ؟

پاسخ: پس از برطرف کردن عین نجاست ، آن را یک مرتبه با آب کر یا قلیل آب می کشیم (تطهیر می کنیم) ، به طوری که آب به تمامی جاهای بدن که نجس شده ، برسد .

۷- عبارات زیر را با کلمات داده شده تکمیل کنید : (دو کلمه اضافه است)

زندگی	نجاست	شیر آب	تماس	آب قلیل
جهنده	موجودات	انسان	آب جاری	نجس

الف) خون مایع ارزشمندی است که بدون آن ، زندگی غیر ممکن است . اما خون بعد از خارج شدن از بدن نجس محسوب می شود و باید از تماس با آن خودداری کرد . علاوه بر خون انسان ، خون حیواناتی که خون جهنده دارند نیز نجس است .

ب) برای پاک شدن چیزهایی که نجس شده اند ، ابتدا باید نجاست را برطرف کنیم ، سپس آن را زیر شیر آب بگیریم یا در آب جاری فرو ببریم ، به طوری که آب به تمام جاهای نجس شده برسد .

۸- با توجه به متن عربی، ترجمه آیه زیر را تکمیل کنید:

الف	و أَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا	از آسمان، آبی پاک و پاک کننده فرود آوردیم.

۹- چه مواردی در دفترچه راهنمای دستگاه ها درج گردیده است؟

الف) شیوه صحیح استفاده از وسیله ب) راه های تمیز کردن آن ج) برطرف کردن برخی از خرابی های ساده

۱۰- ظرف نجس را با آب قلیل به چند روش می توان شست؟ توضیح دهید.

بعد از برطرف کردن عین نجاست، به یکی از دو روش زیر: ۱) سه مرتبه آن را از آب پر و خالی کنیم.

۲) سه مرتبه مقداری آب را در آن بگردانیم. به طوری که آب به همه جاهای نجس ظرف برسد.

۱۱- اگر چیزی با خون یا ادرار نجس شده باشد، چگونه آن را با آب قلیل تطهیر می کنیم؟

ابتدا عین نجاست را برطرف می کنیم. اگر با خون نجس شده (یک مرتبه) و اگر با ادرار نجس شده (دو مرتبه) روی آن آب می ریزیم تا پاک شود.

۱۲- دفترچه راهنمای زندگی ما چیست و چه محتوایی دارد؟

دفترچه راهنمای زندگی ما قرآن است. این که چگونه زندگی کنیم، از چه چیزهایی دوری کنیم، و به چه کارهایی پردازیم.

۱۳- رعایت طهارت و دوری از نجاسات چه فوایدی دارد؟

الف) موجب سلامتی جسم و روح ما می شود. ب) مقدمه و شرط قبولی برخی از عبادات است.

۱۴- از دیدگاه امام رضا (ع)، خداوند چه چیزهایی را حلال و یا حرام کرده است؟

امام رضا (ع) می فرماید: خداوند هر چیزی را که برای سلامتی مردم زیان آور بوده و موجب هلاکت و نابودی آنان می شود، حرام کرده و آنچه را برای سلامتی آنان مفید بوده، حلال کرده است.

۱۵- گزینه های درست را با علامت و گزینه های نادرست را با علامت مشخص کنید

الف) برای پاک شدن لباس خون آلود، کافی است محلّ خون را بشوییم .

ب) اگر بدن ما با ادرار آلوده شد، کافی است محل آن را با دستمال تمیز پاک کنیم.

ج) ظرف نجس با دو بار آب قلیل ریختن پاک نمی شود.

د) اگر کف پای ما نجس شده باشد، با راه رفتن روی موکت یا فرش پاک نمی شود.

ه) ظرفی را که سگ لیسیده است با دو بار شستن پاک می شود.

۱۶ - برای هر جمله ، کلمه مناسب را انتخاب و زیر آن خط بکشید :

- (الف) آب و زمین دو نمونه از هستند . (پاک شده ها ، نجاسات ، مطهرات)
 (ب) مسلمانان می توانند از سگ ها در و شکار استفاده کنند. (نگهداری ، گردش ها ، نگهبانی)
 (ج) اگر بعد از برطرف کردن ادرار ، مرتبه آب قلیل را روی محل بریزیم ، پاک می شود . (یک ، دو ، سه)
 (د) نماز خواندن با بدن یا لباس نجس ، است . (مکروه ، باطل ، مباح)

ستون دین

درس دهم

سؤالات کتاب :

۱ - ارکان نماز چند تاست ؟ آنها را نام ببرید .

پنج تا : نیت - قیام - تکبیره الاحرام - رکوع - سجود (دو سجده)

۲ - کسی که به نماز های پنج گانه اش اهمیّت دهد و آنها را اوّل وقت بخواند ، چه پاداشی خواهد داشت ؟

بنا بر فرموده پیامبر اکرم (ص) ، خداوند قول داده ، در روزی که او را ملاقات می کند آن شخص را به بهشت ببرد .

۳ - فرشتگان به نماز گزار با ایمان چه می گویند ؟

فرشتگان به او می گویند ، ای نماز گزار ، اگر می دانستی مورد توجه چه کسی قرار گرفته ای ، و با چه کسی مناجات می کنی ، هرگز نماز را رها نمی کردی .

نمونه سؤالات متن درس ۱۰ :

۱ - در جملات زیر جاهای خالی را با کلماتی مناسب تکمیل کنید :

- (الف) نماز ظهر عاشورا با اذان گویی علی اکبر (ع) آغاز شد و در پایان نماز تعداد دو نفر از محافظان امام آسمانی شدند .
 (ب) کسی که نمازش را بی دلیل به تاخیر می اندازد : دعوت خدا در برپایی نماز را سبک شمرده است .
 (ج) نماز اوّل وقت موجب نزدیکی هرچه بیشتر انسان به خداوند و دوری از شیطان می شود .
 (د) اگر نماز گزار ارکان نماز را فراموش کند یا به اشتباه ، اضافه انجام دهد ، نمازش باطل خواهد شد .

۲ - با توجه به متن عربی ، ترجمه آیات و یا روایات را تکمیل کنید :

الف	حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ	بشتاب به سوی نماز ، بشتاب به سوی رستگاری
ب	وَأَقِمِ الصَّلَاةَ	و نماز را به پا دار
ج	إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ	که بدون شک نماز از گناهان و زشتی ها باز می دارد.

۳ - جملات زیر را با پاسخ کوتاه تکمیل نمایید :

- الف) خداوند برپا داشتن نماز ، را به تمامی پیامبرانش آموخت و از آنان خواست مردم را نیز به برپا داشتن نماز سفارش کنند .
 ب) امام باقر (ع) : نمازی که اول وقت خوانده شود ، به صاحبش می گوید : تو مرا خوب حفظ کردی ، خدا هم تو را حفظ کند .
 ج) کسانی می توانند نمازشان را نیشسته بخوانند که : به دلیل ناتوانی یا بیماری قادر به ایستادن در نماز نباشند .
 د) اگرچه قنوت در نماز ثواب بسیاری دارد ، ولی خواندن قنوت در نماز واجب نیست .

۴ - جملات زیر را تفسیر کنید ؟ (در مورد مفهوم هر جمله به طور مختصر توضیح دهید) :

- الف) « به تأخیر انداختن نماز بدون دلیل ، جایز نیست . »
 کسی که نمازش را بدون دلیل به تأخیر بیندازد، دعوت خداوند در برپایی نماز را سبک شمرده و به آن بی احترامی کرده است . ضمناً نماز اول وقت موجب نزدیکی هرچه بیشتر انسان به خداوند و دوری از شیطان می شود .
 ب) « نماز می تواند انسان را از گناهان و زشتی ها دور کند . »
 بر پا داشتن درست و به موقع نماز ، که آداب و احکام مربوط به آن به درستی رعایت شود ، موجب دوری انسان از گناهان و زشتی ها می شود و مشخص است که هر قدر انسان از گناه دور شود به بهشت نزدیک تر می شود .
 ج) « باید تمام کارهای نماز را به ترتیب و بدون فاصله انجام دهیم »
 ما نمی توانیم در بین کارهای نماز به قدری فاصله بیندازیم که مشخص نباشد چه کاری انجام می دهیم و ضمناً افعال نماز را باید به ترتیبی که گفته شده است انجام دهیم و نمی توانیم آن ها را جا به جا کنیم .

۵ - صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید :

الف	از واجبات ده گانه نماز ، پنج تا رکنی و پنج تا غیر رکنی هستند .	☐ صحیح	☒ غلط
ب	اگر ارکان نماز را فراموش کنیم و یا به اشتباه اضافه انجام دهیم ، نماز ما باطل است .	☒ صحیح	☐ غلط
ج	ذکر قنوت در نماز ، واجب غیر رکنی است و ترک آن نماز را باطل نمی کند .	☐ صحیح	☒ غلط
د	«سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ» و یا سه بار «سبحان...» ذکر رکوع است .	☒ صحیح	☐ غلط

۶ - در مورد مفهوم هر عبارت ، توضیح مختصر بدهید :

الف	واجبات رکنی نماز	واجباتی که اگر عمداً و یا از روی فراموشی کم و یا زیاد شوند نماز باطل می شود . (رکوع ، سجود و ...)
ب	واجبات غیر رکنی نماز	واجباتی که اگر فراموش یا به اشتباه ، اضافه انجام دهیم ، نماز باطل نخواهد شد . (ذکر ، تشهد و ...)
ج	مقدمات نماز	اعمال واجب و مستحبی که قبل از شروع نماز انجام می دهیم مانند : وضو ، اذان ، طهارت و ...)
د	تعقیبات نماز	اعمال مستحبی که برای ثواب بیشتر ، بعد از سلام نماز انجام می دهیم . (سجده شکر ، صلوات و ...)

۷- برای پاسخ زیر ، سؤال مناسبی بنویسید :

الف) سؤال: ذکر « سبحان ربی الاعلی و بحمده » مربوط به کدام گزینه است ؟

پاسخ : الف) رکوع ب) سجده ج) تشهد د) قنوت

ب) سؤال : چگونه می توان احکام نماز را یاد گرفت ؟

پاسخ : الف) پرسیدن از کسانی که می دانند (امام جماعت مسجد ، معلّم دینی ، پدر و مادر و یا)
ب) مراجعه به کتب رساله توضیح المسایل مراجع تقلید ج) انجام عملی نماز و رفع اشکالات احتمالی آن

۸ - عبارات زیر را با کلمات داده شده تکمیل کنید : (دو کلمه اضافه است)

فرشتگان	مناجات	مکلف	ایستادن	رحمتش
ایستاده	با ایمان	امکان	نشسته	نماز گزاران

الف) پیامبر اکرم (ص) : وقتی که انسان با ایمان به نماز می ایستد ، تا پایان نمازش خداوند به او توجه می کند و رحمتش را بر سر او می گستراند . فرشتگان به او می گویند ، ای نماز گزار اگر می دانستی مورد توجه چه کسی قرار گرفته ای و با چه کسی مناجات می کنی ، هرگز نماز را رها نمی کردی .

ب) آقای پارسا گفت : ایستادن یکی از واجبات نماز است و نماز گزار باید تا جایی که برایش امکان دارد نمازش را ایستاده بخواند . فقط کسانی می توانند نمازشان را نشسته بخوانند که به دلیل ناتوانی یا بیماری، نمی توانند بایستند .

۹- رکنی و غیر رکنی بودن هر یک از موارد زیر را مشخص کنید :

نیت (رکنی) قیام (رکنی) ترتیب (غیر رکنی) سجود (رکنی) تشهد (غیر رکنی) سلام (غیر رکنی) سجده (غیر رکنی) تکبیره الاحرام (رکنی)

۱۰- از نماز ظهر عاشورای امام حسین (ع) و یارانش چه می آموزیم ؟

الف) امام حسین (ع) برای برپا داشتن نماز جنگید . ب) اقامه ی نماز در اوّل وقت از اهمیت زیادی برخوردار است .

۱۱ - چگونه می توان احکام نماز را یاد گرفت ؟

الف) پرسیدن از کسانی که می دانند (امام جماعت مسجد ، معلّم دینی ، پدر و مادر و یا)
ب)مراجعه به کتب رساله توضیح المسایل مراجع تقلید ج) انجام عملی نماز و رفع اشکالات احتمالی آن

۱۲ - برای هر جمله ، کلمه مناسب را انتخاب و زیر آن خط بکشید :

الف) در نماز ذکر « سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَ بِحَمْدِهِ » مربوط به ... می باشد . (رکوع ، سجده ، تسبیحات اربعه)

ب) به جای ذکر رکوع و سجده ، می توان سه بار گفت : (تکبیر ، تسبیحات ، سبحان ا...)

ج) اگر نمازمان سه یا چهار رکعتی باشد، بعد از رکعت دوم بلند می شویم . (سجده ، تشهد ، سلام)

د) هنگامی که رو به می ایستیم ، ابتدا قصد می کنیم برای خشنودی خداوند نماز می خوانیم . (سجاده ، قبله ، خدا)

نماز جماعت

درس یازدهم

سؤالات کتاب :

۱ - نماز جمعه چگونه خوانده می شود ؟

جواب) نماز جمعه مانند نماز صبح ، دو رکعت است . بعد از تکبیره الاحرام امام جمعه ، ما نیز نیت می کنیم و تکبیر می گوئیم . وقتی امام جمعه حمد و سوره می خواند ما سکوت می کنیم . پس از حمد و سوره ی امام ، همگی قنوت می خوانیم و به رکوع می رویم . سجده ها را بجا می آوریم و بر می خیزیم . در رکعت دوم ، بعد از حمد و سوره ی امام ، به رکوع می رویم و بعد از برخواستن از رکوع به همراه امام ، قنوت می خوانیم و پس از قنوت به سجده می رویم و سپس تشهد و سلام نماز را می خوانیم .

۲ - در نماز جماعت ، مأموم باید غیر از و همه قسمت های نماز را خودش بخواند .

در نماز جماعت ، مأموم باید غیر از حمد و سوره همه قسمت های نماز را خودش بخواند .

۳ - شیوه انجام غسل را توضیح دهید .

الف) ابتدا نیت می کنیم (قصد داریم که برای خشنودی خدا ، چه غسلی را انجام دهیم)
 ب) باید سر و گردن خود را کاملاً بشوییم (شستن داخل گوش ، بینی و دهان لازم نیست و شستن مقداری که دیده می شود کافی است .)
 ج) طرف راست بدن را از بالای شانه راست تا کف پای راست کاملاً بشوییم (شکم ، سینه و کمر ، تمام پای راست و تمام دست راست)
 د) طرف چپ بدن را از بالای شانه چپ تا کف پای راست کاملاً بشوییم (شکم ، سینه و کمر ، تمام پای چپ و تمام دست چپ)

نمونه سؤالات متن درس () :

۱ - در جملات زیر جاهای خالی را با کلماتی مناسب تکمیل کنید :

الف) ابتدا باید نیت کنیم ، یعنی قصد داشته باشیم برای خشنودی خداوند ، غسل کنیم .
 ب) نماز جماعت ، یکی از زیباترین و ارزشمندترین نمونه های همدلی مسلمانان با یکدیگر است .
 ج) در نماز جماعت ، مأموم نباید تکبیره الاحرام را پیش از امام جماعت بگوید .
 د) در رکعت دوم نماز جمعه نیز مانند رکعت اول ، هنگام قرائت حمد و سوره امام سکوت می کنیم .

۲ - جملات زیر را با پاسخ کوتاه تکمیل نمایید :

الف) برای این که در غسل مطمئن شویم هر طرف کاملاً شسته شده ، باید کمی از طرف دیگر را نیز در هر مرحله بشوییم .
 ب) در غسل اگر چیزی به بدن چسبیده که نگذارد آب به بدن برسد ، باید قبل از شروع غسل آن را بر طرف کنیم .
 ج) مأموم اگر در رکعت سوم یا چهارم به نماز جماعت برسد باید حمد و سوره نمازش را بخواند .
 د) اگر کسی نمازش را به تنهایی خوانده باشد و بعد نماز جماعت شروع شود ، بهتر است نمازش را دوباره بخواند .
 ه) اگر مأموم به اشتباه ، پیش از امام سر از رکوع بردارد و امام در رکوع باشد ، باید به رکوع برگردد و با امام سر بر دارد .

۳- جملات زیر را تفسیر کنید؟ (در مورد مفهوم هر جمله به طور مختصر توضیح دهید) :

الف) « نماز فرادی ، حالت خاص و استثنایی از نماز است . »

پیامبر اکرم (ص) همواره نماز را به جماعت اقامه می کرد و مسلمانان نیز براساس دعوت ایشان ، آن چنان به نماز جماعت پایبند بودند که گویی نماز به صورت جماعت و دسته جمعی واجب شده است و نماز فرادی حالت خاص و استثنایی داشت.

ب) « نماز جماعت یکی از زیباترین نمونه های همدلی مسلمانان با یکدیگر است . »

وقتی ما همگی در صف های منظم و شانه به شانه یکدیگر می ایستیم و به راز و نیاز با معبود خود می پردازیم ، قلب هایمان بیشتر به خداوند توجّه پیدا می کند و خداوند همه ما را مورد لطف و رحمت بیشتری قرار می دهد.

ج) « شایسته نیست انسان بدون عذر ، نماز جماعت را ترک کند . »

مستحب است نمازهای واجب به جماعت خوانده شود . نماز جماعت آن قدر ارزشمند است که مستحب است برای شروع نماز جماعت صبر کرد و اگر کسی نمازش را به تنهایی (فرادی) خوانده باشد و بعد نماز جماعت شروع شود، بهتر است نمازش را دوباره به جماعت بخواند.

۴- صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید :

الف	روز قدس همه ساله در آخرین جمعه ماه مبارک رمضان برگزار می شود .	☒ صحیح	☐ غلط
ب	دو خطبه و نماز جمعه ، جایگزین نماز ظهر می شوند .	☒ صحیح	☐ غلط
ج	همه باید ساکت باشند و به خطبه های نماز جمعه گوش دهند .	☒ صحیح	☐ غلط
د	دین اسلام عبادات فردی را از عبادت های جمعی والاتر می شمارد .	☐ صحیح	☒ غلط

۵- در مورد مفهوم هر عبارت ، توضیح مختصر بدهید :

الف	خطبه	سخنان امام جمعه ، قبل از نماز جمعه
ب	غسل جمعه	یکی از کارهایی که مستحب است قبل از ظهر روز جمعه انجام شود، غسل جمعه است.
ج	نماز جمعه	نماز جمعه مانند نماز صبح دو رکعت است و هر هفته در روزهای جمعه خوانده می شود .
د	مأموم	کسی که به امام جماعت اقتدا می کند .

۶- برای پاسخ زیر ، سؤال مناسبی بنویسید :

الف) سؤال: در خطبه ی دوم نماز جمعه به چه مسائلی پرداخته می شود ؟

پاسخ : پس از ستایش خداوند و صلوات بر پیامبر (ص) و دعوت مردم به پرهیزکاری در باره ی مسائل مختلف ایران و جهان صحبت می شود و در پایان سوره کوچکی از قران خوانده خواهد شد .

ب) سؤال : امام رضا (ع) در باره ی ارزش نماز جماعت چه می فرماید ؟

پاسخ : ایشان می فرمایند : « هر رکعت نماز جماعت به اندازه ی دو هزار رکعت نماز که به تنهایی خوانده شود ارزش دارد . »

۷- عبارات زیر را با کلمات داده شده تکمیل کنید : (چهار کلمه اضافه است)

اوّل	پرهیزکاری	سه	بعد از	چهار
غسل جمعه	قبل از	ایران و جهان	دوم	اخلاقی و اجتماعی

الف (یکی از کارهایی که مستحب است قبل از ظهر روز جمعه انجام شود ، غسل جمعه است . مستحب است قبل از شرکت در نماز جمعه ، این غسل را به جا آورد. غسل ترتیبی چهار مرحله دارد .
 ب (امام جمعه در خطبه دوم ، به ستایش خداوند و صلوات بر پیامبر و دعوت مردم به پرهیزکاری می پردازد و سپس در بارهٔ مسائل مختلف ایران و جهان صحبت می کند و در آخر هم با خواندن سوره ای کوتاه ، خطبه را تمام می کند .

۸- امام رضا (ع) در باره ی ارزش نماز جماعت چه می فرماید ؟

« هر رکعت نماز جماعت به اندازه ی دو هزار رکعت نماز که به تنهایی خوانده شود ارزش دارد . »

۹- در خطبه ی اوّل نماز جمعه به چه مسائلی پرداخته می شود ؟

پس از ستایش خداوند و صلوات بر پیامبر (ص) و دعوت مردم به پرهیزکاری در باره ی مسائل عبادی ، اخلاقی و اجتماعی صحبت می شود و در پایان سورهٔ کوچکی از قران خوانده خواهد شد .

۱۰- در خطبه ی دوم نماز جمعه به چه مسائلی پرداخته می شود ؟

پس از ستایش خداوند و صلوات بر پیامبر (ص) و دعوت مردم به پرهیزکاری در باره ی مسائل مختلف ایران و جهان صحبت می شود و در پایان سورهٔ کوچکی از قران خوانده خواهد شد .

۱۱- برای هر جمله ، کلمهٔ مناسب را انتخاب و زیر آن خط بکشید :

الف (در جمعه ماه مبارک رمضان ، مراسم روز قدس برگزار خواهد شد می باشد . (اوّلین ، آخرین ، هر)
 ب (اگر مأموم در رکعت به جماعت برسد باید حمد و سوره را خودش بخواند . (اوّل ، دوم ، سوم)
 ج (پس از تکبیرهٔ الاحرام امام جمعه ، ما نیز نیت کرده و (حمد می خوانیم ، تکبیر می گوئیم ، سکوت می کنیم)
 د (در تمام غسل های واجب و مستحب ، تنها آنها با یکدیگر متفاوت است . (نیت ، شکل ، روز)

نشان عزّت

درس دوازدهم

سؤالات کتاب :

۱- با توجه به آیات قران کریم ، مهم ترین فایده حجاب برای بانوان چیست ؟

الف) در امان ماندن از آزار و اذیت افراد سودجو و هوسران ب) حفظ صمیمیت و محبت در میان اعضای خانواده

۲- مسئولیت مشترک مردان و زنان برای حفظ پاکي جامعه چیست ؟

باید با رفتار و گفتار خود ، حیا و عفت را رعایت نمایند ، یعنی : الف) کارهایی که آنان را به گناه می اندازد ، انجام ندهند .

- ب) از پوشیدن لباس های تنگ و بدن نما خودداری کنند . ج) با لحنی سخن نگویند که دیگران را تحریک کند .
د) از انجام هر رفتاری که توجه نامحرمان را به سوی آنان جلب کند ، خودداری نمایند .

نمونه سؤالات متن درس ۲ :

۱ - در جملات زیر جاهای خالی را با کلماتی مناسب تکمیل کنید :

- الف) آن چه گل محمدی را از آسیب رهگذران محفوظ داشت ، پرچین بود .
ب) خداوند چون دانا و تواناست و از نقاط ضعف و قوت ما آگاه است ، حکم حجاب را داده است .
ج) انجام هر رفتاری که توجه نامحرمان را جلب کند حرام است و در این رابطه فرقی بین زنان و مردان نیست .
د) این اقدام باغبان که اطراف بوته گل را حصار می کشد ، بیش از همه ، برای گل سودمند است .

۲ - جملات زیر را با پاسخ کوتاه تکمیل نمایید :

- الف) بیشترین آزار و اذیت برای زنانی است که پوشش مناسبی ندارند ، و خود را در معرض دید مردان نامحرم قرار می دهند .
ب) حفظ حجاب به تنهایی برای سلامت جامعه کافی نیست و همه باید با رفتار و گفتار خود ، حیا و عفت را رعایت کنند .
ج) زنان بدحجاب ، با تحریک انسان های سست اراده و مریض خود را در دامی می اندازند که سرانجامی جز حسرت و پشیمانی ندارد .
د) استفاده از پوشش مناسب برای خانم ها در مکان های عمومی ، نمونه ای از پیش بینی های عاقلانه و سودمند انسان است .

۳ - با توجه به متن عربی ، ترجمه آیات و یا روایات را تکمیل کنید :

الف	یا أَيُّهَا النَّبِيُّ، قُلْ لِّلزَّوْجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ	ای پیامبر، به زنان و دختران خود و زنان مؤمنان بگو
ب	يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ	که پوشش خود را بر خود فرو پوشند .
ج	ذٰلِكَ اَدْنٰى اَنْ يُعْرَفْنَ ، فَلَا يُؤْذِنَ	این مناسب تر است ، تا « به عفت » شناخته شوند و مورد آزار واقع نگردند .
د	يَغْضُوا مِنْ اَبْصَارِهِمْ ، وَ يَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ	چشم های خود را « از نگاه حرام » فروگیرند ، و دامان خود را « از گناه » حفظ نمایند .
ه	ذٰلِكَ اَرْكَى لَهُمْ ، اِنَّ اللّٰهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ	که این برای آنان پاکیزه تر است ؛ زیرا خداوند به آنچه می کنند آگاه است .
و	وَ لَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ ، اِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا	و زینت خود را آشکار نکنند ، جز آن مقدار « مانند گردی صورت » که نمایان است .

۴ - صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید :

الف	دین اسلام ، هر کاری که مردان یا زنان را به گناه اندازد ، حرام می داند .	صحیح ☒	غلط ☐
ب	مردان و زنان نباید به صورت نامحرم نگاه کنند .	صحیح ☐	غلط ☒
ج	ج) پوشیدن لباس هایی که انسان را در جامعه انگشت نما می کند ، حرام است .	صحیح ☒	غلط ☐
د	داشتن حجاب و حفظ حیا و عفت ، در جامعه تنها مسئولیت زنان است .	صحیح ☐	غلط ☒
ه	پوشیدن لباس های تنگ و بدن نما برای مردان ، اشکالی ندارد .	صحیح ☐	غلط ☒

۵ - جملات زیر را تفسیر کنید؟ (در مورد مفهوم هر جمله به طور مختصر توضیح دهید) :

الف) « حفظ حجاب مسئولیت مشترک مردان و زنان جامعه است . »

همانطور که زنان حدود پوشش دارند ، مردان نیز حدود پوشش دارند . دین اسلام ، هر کاری که مردان یا زنان را به گناه اندازد ، حرام می داند . و انجام هر رفتاری که توجّه نامحرمان را به سوی انسان جلب کند حرام است و در این موارد فرقی بین مردان و زنان نیست .

ب) « آن چه بوتّه گل را از آسیب رهگذران محفوظ داشت ، پَرچین بود . »

باغبانی که اطراف بوتّه گل را حصار (پرچین) می کشد ، آن را زندانی نکرده ، بلکه می خواهد بیشتر از آن مراقبت کند و آن را از آسیب های احتمالی حفاظت نماید .

۶ - در مورد مفهوم هر عبارت ، توضیح مختصر بدهید :

الف	حکم حجاب	دستور اسلام برای حفظ پوشش مناسب زنان و مردان ، در مکان های عمومی جامعه
ب	مسئولیت مشترک	کارها و دستورات دینی و اجتماعی که زنان و مردان موظفند در جامعه آن ها را رعایت نمایند .
ج	دختران عقیف محجبه	دختران پاک دامنی که در مقابل نامحرمان ، پوشش و حجاب مناسبی دارند .

۷ - برای پاسخ زیر ، سؤال مناسبی بنویسید :

الف) سؤال: دو نمونه از مراقبت های سودمند را نام ببرید .

پاسخ : الف) استفاده از پوشش مناسب برای زنان در مکان های عمومی (ب) قرار دادن اشیاء گران قیمت در گاو صندوق

ب) سؤال : با توجّه به آیات قران کریم ، مهم ترین فایده حجاب برای بانوان چیست ؟

پاسخ : الف) در امان ماندن از آزار و اذیت افراد سودجو و هوسران (ب) حفظ صمیمیت و محبت در میان اعضای خانواده

۸ - عبارات زیر را با کلمات داده شده تکمیل کنید : (دو کلمه اضافه است)

نامحرمان	پوشش	حرام	بدن نما	تحریک
مریض	حسرت	اخلاق	انگشت نما	مکروه

الف) افرادی که در جامعه پوشش مناسبی ندارند ، بدون آنکه خودشان توجّه داشته باشند با تحریک انسان های سُست اراده و مریض ، خود را در دامی می اندازند که سرانجامی جز حسرت و پشیمانی ندارد .

ب) پوشیدن لباس های تنگ و بدن نما ، سخن گفتن با لحنی که دیگران را تحریک کند ، پوشیدن لباس هایی که انسان را در جامعه انگشت نما می کند و انجام هر رفتاری که توجّه نامحرمان را به سوی انسان جلب کند حرام است .

۹ - چند نمونه از مراقبت های سودمند را نام ببرید .

الف) استفاده از پوشش مناسب برای زنان در مکان های عمومی (ب) قرار دادن اشیاء گران قیمت در گاو صندوق

ج) حصار کشیدن در اطراف باغ ها و مزارع (د) نصب دزد گیر و قفل ایمنی در منازل

۱۰ - خداوند در مورد اهمیت حفظ حجاب ، به پیامبر اکرم (ص) چه می فرماید ؟

می فرماید : ای پیامبر ، به همسران و دخترانت و زنان مؤمنان بگو ، چادرهای خود را بر خود فرو پوشید . این برای شناخته شدن مناسب تر است و مورد آزار و اذیت قرار نمی گیرند .

۱۱ - برای هر جمله ، کلمه مناسب را انتخاب و زیر آن خط بکشید :

- (الف) گل های رز سفید، صورتی و قرمز در میان کنار پیاده رو خودنمایی می کردند. (باغچه ، مغازه ، خانه)
 (ب) ما تلاش می کنیم از اشیای ارزشمند و گران بهای خود در برابر محافظت کنیم. (آسیب ها ، خطرات ، هر دو)
 (ج) خواهرم ، سیاهی چادر تو بیش از سرخی خون من ، تن را می لرزاند . (نامحرمان ، مستکبران ، بی حجاب ها)
 (د) تمام باید با رفتار و گفتار خود ، حیا و عفت را رعایت کنند . (افراد جامعه ، زنان ، مردان)

بربال فرشتگان

درس سیزدهم

سؤالات کتاب :

۱ - عالمان چگونه مردم را از انحراف نجات می دهند ؟

هنگامی که شیطان تلاش می کند مردم را با عقاید و تفکرات فریبکارانه از راه درست منحرف کند ، این عالمان هستند که متوجه انحراف می شوند و جلوی آن را می گیرند .

۲ - بیشترین پیشرفت علمی مسلمانان در چه زمانی روی داده است ؟ با یک مثال آن را توضیح دهید .

موقیّت های علمی مسلمانان در زمان هایی روی می داد که :

توجه جدی به کسب علم و دانش داشتند و به احکام و تعالیم اسلامی عمل می کردند .
 جابر بن حیان (پدر علم شیمی) یکی از ۴۰۰۰ شاگرد امام صادق (ع) که سال ها نزد ایشان کسب علم می کرد .
 پیشی گرفتن دانش آموزان کشورمان ، از کشورهای زیاد در اولین دوره المپیاد (با وجود جنگ تحمیلی)

۳ - انجام کارها بدون دانش و بینش چه نتیجه ای به دنبال دارد ؟

به بیراهه رفتن (گمراهی) و دور شدن از مقصد اصلی

نمونه سؤالات متن درس ۳ :

۱ - در جملات زیر جاهای خالی را با کلماتی مناسب تکمیل کنید :

- (الف) پیامبر (ص) فرمودند : هر اسیری که به ۱۰ نفر از مسلمانان خواندن و نوشتن بیاموزد ، آزاد است .
 (ب) قُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا : بگو پروردگارا ، علم مرا بیفز
 (ج) امام صادق (ع) می فرمایند : کسی که کارهایش را بدون دانش و بینش انجام دهد ، مانند کسی است که به بی راهه می رود .
 (د) پیامبر خدا در جامعه ای به پیامبری برگزیده شد که تنها تعداد اندکی از مردم توانایی خواندن و نوشتن داشتند .

۲ - جملات زیر را با پاسخ کوتاه تکمیل نمایید :

- الف (جابر بن حیان (پدر علم شیمی) یکی از چهار هزار شاگرد امام صادق (ع) بود .
 ب (پیامبر اکرم (ص) ، همواره عالمان را برتر از کسانی می دانست که بدون علم و دانش عبادت می کنند .
 ج (کسانی می توانند به اهداف خود برسند که نسبت به راه و هدف خود علم و آگاهی داشته باشند
 د (هنگامی که شیطان تلاش می کند مردم را از راه درست منحرف کند ، این عالمان هستند که جلوی آن را می گیرند .

۳ - صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید :

☐	غلط	☒	صحیح	اگر از خدا چیزی بخواهیم ، می گوئیم : خداوندا دانش مرا بیفزا .	الف
☐	غلط	☒	صحیح	پیامبر (ص) فرمودند : خداوند مرا برای تعلیم و آموزش مردم فرستاده است .	ب
☒	غلط	☐	صحیح	هر قدمی که برای طلب علم برمی داریم ، در نامه اعمال ما ثواب یک روز عبادت نوشته می شود .	ج
☒	غلط	☐	صحیح	در زمان پیامبر (ص) تنها تعداد اندکی از مردم توانایی علم آموزی داشتند .	د

۴ - برای پاسخ زیر ، سؤال مناسبی بنویسید :

الف) سؤال: دلیل موفقیت های علمی اخیر دانشمندان ایرانی چیست ؟

- پاسخ : الف) توجه به راهنمایی های نورانی اسلام ب) خودباوری به این که «ما می توانیم»
 ج) تلاش پیگیر معلمان و دانش آموزان د) استعداد های خدادادی جوانان مسلمان کشورمان

ب) سؤال : مراحل ۵ گانه ی کسب دانش از دیدگاه پیامبر اکرم (ص) را توضیح دهید .

- پاسخ : الف) سکوت کردن ب) گوش دادن ج) به خاطر سپردن د) عمل کردن ه) انتشار دادن

۵ - عبارات زیر را با کلمات داده شده تکمیل کنید : (دو کلمه اضافه است)

دعا و نیایش	تعالیم اسلامی	واجب	زندگی	علم و دانش
مسلمانان	علم جویان	کشورهای غربی	مستحبی	مسائل دینی

- الف) پیدا کردن راه درست زندگی ، بدون دانش و بینش ، امکان پذیر نیست . موفقیت های علمی مسلمانان همواره در زمان هایی روی می داد که در کنار توجه جدی به کسب علم و دانش ، از احکام و تعالیم اسلامی غفلت نمی کردند .
 ب) عده ای مشغول دعا و نیایش بودند و نماز مستحبی می خواندند . عده دیگری نیز در گوشه ای از مسجد مشغول گفت و گوی علمی و یادگیری مسائل دینی خود بودند . پیامبر اکرم (ص) به جمع علم جویان پیوستند .

۶ - فواید تلاش برای فراگیری دانش از دیدگاه پیامبر اکرم (ص) چیست ؟

- الف) با هر قدمی که در این راه بر می دارد ، ثواب یک سال عبادت در نامه ی اعمالش نوشته می شود .
 ب) فرشتگان بال هایشان را زیر پای عالم می گسترانند . ج) زمینی که زیر پای عالم است ، از خداوند برایش طلب آمرزش می کند .

۷- هر یک از عبارات داده شده را جلوی هر حدیث و در محل مناسب بنویسید .

(زندگی همیشگی - تواضع نسبت به معلم - ثروت واقعی - علم آموزی برای همه)

فراگیری دانش بر هر مسلمانی واجب است . (علم آموزی برای همه) در برابر کسی که از او علم می آموزید ، فروتن باشید . (تواضع نسبت به معلم)

آنان که اهل علم و دانشند ، حتی پس از مرگشان هم زنده اند . (زندگی همیشگی) علم و دانش ، گنجی است پایان ناپذیر . (ثروت واقعی)

۸- دلیل تأکید اسلام بر کسب علم و دانش چیست ؟

چون تنها کسانی می توانند به اهداف خود برسند که نسبت به راه و هدف خود علم و آگاهی داشته باشند و پیدا کردن راه درست زندگی نیز بدون دانش و بینش امکان پذیر نیست .

۹- چند نمونه از موفقیت های جوانان ایرانی ، در عرصه های مختلف علمی را نام ببرید .

کسب بیش از ۴۰۰ مدال رنگارنگ از المپیادهای بین المللی علمی دستیابی به فن آوری پیچیده ی هسته ای
به ثمر رسیدن تحقیقات کم نظیر سلول های بنیادی ساخت برخی از داروهای پزشکی مهم ، برای اولین بار در جهان

۱۰- مراحل ۵ گانه ی کسب دانش از دیدگاه پیامبر اکرم (ص) را توضیح دهید .

الف) سکوت کردن ب) گوش دادن ج) به خاطر سپردن د) عمل کردن ه) انتشار دادن

۱۱- چرا پیامبر (ص) در مسجد ، همنشینی با گروهی را انتخاب کرد که به کسب دانش مشغول بودند ؟

چون پیامبر در جامعه ای به پیامبری برگزیده شد ، که کسی به علم و دانش اهمیت نمی داد و تعداد کمی از مردم توانایی خواندن و نوشتن را داشتند . ایشان می خواستند با این کار مسلمانان را به کسب علم و دانش تشویق کنند .

۱۲- دلیل موفقیت های علمی اخیر دانشمندان ایرانی چیست ؟

الف) توجه به راهنمایی های نورانی اسلام ب) خودباوری به این که « ما می توانیم »
ج) تلاش پیگیر معلمان و دانش آموزان د) استعداد های خدادادی جوانان مسلمان کشورمان

۱۳- برای هر جمله ، کلمه مناسب را انتخاب و زیر آن خط بکشید :

الف) تنها کسانی می توانند به اهداف خود برسند که نسبت به راه خود ، داشته باشند . (دارایی ، توانایی ، دانایی)
ب) کسی که به بیراهه می رود ، هرچه سریع تر حرکت کند ، از دورتر می شود . (دوستانش ، مقصدش ، گناهان)
ج) پیامبر (ص) عالمان را برتر از کسانی می دانست که بدون علم و دانش می کنند . (عبادت ، ظلم ، جهاد)
د) پیدا کردن راه درست زندگی ، با دانش و بینش ، امکان پذیر (نمی شود ، نیست ، است)

کمال هم نشین

۱ - کدام دو ویژگی است که اگر در کسی نبود باید از (دوستی با) او پرهیز کرد؟

الف) رعایت اوقات نماز ب) نیکی به برادر دینی در سختی و راحتی

۲ - راستگویی چه تأثیری بر اعمال انسان دارد؟

به فرموده امام صادق (علیه السلام)، کسی که زبانش راست گو باشد، اعمالش نیز پاک خواهد بود.

۳ - یکی از ویژگی های مؤمنان که آنان را رستگار می سازد چیست؟

خداوند در قران کریم می فرماید: به راستی که مؤمنان رستگار شدند، کسانی که امانت ها و پیمان خویش را رعایت می کنند
نمونه سؤالات متن درس ۱۴:)

۱ - در جملات زیر جاهای خالی را با کلماتی مناسب تکمیل کنید:

الف) امام صادق (ع)، ما را از دوستی با کسانی که به نماز بی توجهند و یا به فکر دیگران نیستند باز می دارد.

ب) نتیجه دروغ گویی: در دنیا خواری و در آخرت عذاب جهنم است.

ج) عاقبت راست گویی نجات است و عاقبت دروغ گویی، حسرت و پشیمانی.

د) دروغ گویان باید بدانند که بالاخره، خورشید واقعیت از پشت ابر دروغ بیرون می آید.

۲ - با توجه به متن عربی، ترجمه آیات و یا روایات را تکمیل کنید:

الف	قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ	به راستی که مؤمنان رستگار شدند.
ب	الَّذِينَ هُمْ، لِأَمَانَتِهِمْ وَ عَهْدِهِمْ رَاعُونَ	کسانی که آنان امانت ها و پیمان خویش را رعایت می کنند.

۳ - جملات زیر را با پاسخ کوتاه تکمیل نمایید:

الف) بنا بر فرموده خداوند: مؤمنانی که رستگار می شوند، کسانی هستند که امانت ها و پیمان خویش را رعایت می کنند.

ج) وفای به عهد آن قدر اهمیت دارد که خداوند آن را نشانه ایمان دانسته است.

برای دوستی مناسب نیست، کسی که فقط در ایام خوشی در کنار انسان است اما در مواقع نیاز او را به حال خود رها می کند.

د) انسانی که عادت می کند، به شوخی دروغ بگوید، بعد از مدتی بدون آن که بداند، گرفتار اخلاق زشت دروغ گویی می شود.

۴ - صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید:

الف	ما باید به عهد و پیمان خود پایبند باشیم، حتی اگر عهد و پیمان با دشمن بوده باشد.	صحیح ☒	غلط ☐
ب	کسی که زبانش راست گو نباشد، اعمالش نیز پاک خواهد بود.	صحیح ☐	غلط ☒
ج	کسی که کار اشتباهی انجام داده، می تواند برای مخفی کردن اشتباهش دروغ کوچکی بگوید.	صحیح ☐	غلط ☒
د	بسیاری از دروغ های بزرگ، نتیجه دروغ هایی است که به شوخی گفته می شود.	صحیح ☒	غلط ☐

۵ – جملات زیر را تفسیر کنید؟ (در مورد مفهوم هر جمله به طور مختصر توضیح دهید) :

الف) « خورشید همیشه پشت ابر نمی ماند . »

کسی که کار اشتباهی انجام داده ، برای جبران آن اشتباه فقط یک بار باید عذرخواهی کند . اما اگر برای مخفی کردن اشتباهش یک دروغ بگوید ، دومین اشتباه را هم مرتکب شده است و ... تا اینکه خورشید واقعیت از پشت ابر دروغ بیرون می آید؛ حادثه ای که در انتظار همه دروغ گو هاست .

ب) « وفای به عهد نشانه ایمان است . »

خداوند می فرماید یکی از نشانه های مؤمنان این است ، که به عهد خود وفا می کنند . پس رستگاری انسان در گرو وفای به عهد اوست ؛ وقتی به کسی قول می دهید تا کاری را برایش انجام دهید ؛ وقتی با کسی قراری می گذارید ؛ حتی وقتی با خودتان عهد می کنید که در همه این موارد ، شما قولی داده اید و باید به آن وفا کنید .

۶ – برای پاسخ زیر ، سؤال مناسبی بنویسید :

الف) سؤال: دوستان و هم نشینان چگونه بر یکدیگر تأثیر می گذارند ؟

پاسخ : (ا) در اثر رفت و آمد و گفتگو و روحیات ، اخلاق و هم نشینان را به عنوان الگو می پذیریم و اگر این کار بدون تحقیق باشد ، قطعاً بسیار خطرناک است .

ب) سؤال : حضرت علی (ع) در رابطه با چگونگی شناخت دوست خوب ، چه می فرماید ؟

پاسخ : ایشان می فرمایند : پیش از آن که کسی را به دوستی انتخاب کنید ، او را امتحان نمایید و گرنه بدون آن که خود بدانید به هم نشینی با بدان گرفتار می شوید .

۷ – عبارات زیر را با کلمات داده شده تکمیل کنید : (دو کلمه اضافه است)

آزرده خاطر	خودش	دروغ گو	محمّد(ص)	علی (ع)
عهد	اعتبارش	پیمان شکن	دوستی	دروغ

الف) پایبند نبودن به قول و وعده ، موجب می شود آزرده خاطر و ناراحت شویم و دوستی های ما پایدار نماند .

حضرت علی (ع) در این باره می فرماید: بر دوستی کسی که به عهد خود وفا نمی کند ، اعتماد نکن .

ب) وقتی انسان عادت می کند به شوخی دروغ بگوید، بعد از مدتی بدون این که خودش بداند ، گرفتار اخلاق زشت دروغ گویی می شود . او کم کم در میان دوستانش به « دروغ گو » مشهور می شود و آبرو و اعتبارش را از دست می دهد .

۸ – دوستان و هم نشینان چگونه بر یکدیگر تأثیر می گذارند ؟

در اثر رفت و آمد و گفتگو و روحیات ، اخلاق و هم نشینان را به عنوان الگو می پذیریم و اگر این کار بدون تحقیق باشد ، قطعاً بسیار خطرناک است .

۹ – حضرت علی (ع) در رابطه با چگونگی شناخت دوست خوب ، چه می فرماید ؟

پیش از آن که کسی را به دوستی انتخاب کنید ، او را امتحان نمایید و گرنه بدون آن که خود بدانید به هم نشینی با بدان گرفتار می شوید .

۱۰ – نتیجه دروغ گویی چیست ؟

از دست دادن آبرو و اعتبار در بین دوستان و ارتکاب گناهان بزرگ دیگر

۱۱ - برای هر جمله ، کلمه مناسب را انتخاب و زیر آن خط بکشید :

- الف (دروغ گویان باید بدانند که بالاخره ، واقعیت از پشت ابر دروغ بیرون می آید . (باران ، حقیقت ، خورشید)
 ب (بهترین راه شناخت دوست این است که او را کنیم . (امتحان ، دعوت به کار خوب ، تشویق به کار بد)
 ج (تمامی و امامان ، پایبند به وفای به عهد و پیمان بودند . (مشرکان ، پیامبران ، مسلمانان)
 د (اگر به کسی قول می دهید یا با او ، باید به عهد و قول و قرار خود وفا کنید . (حرف می زنید ، قرار می گذارید ، جایی می روید)

مزدوران شیطان

درس پانزدهم

سؤالات کتاب :

۱ - چرا انسان عجول نمی تواند تصمیمات درستی بگیرد ؟

چون نمی تواند خوب فکر کند و به همین دلیل از تصمیم گیری صحیح باز می ماند و هر تصمیمی که می گیرد می تواند یک اشتباه بزرگ باشد . انسان عجول با مشکل دوباره کاری نیز روبروست و مجبور است آن کار را دوباره و درست انجام دهد .

۲ - دو راه مقابله با عجله و شتابزدگی را بنویسید .

الف) به نتیجه و عاقبت هر کاری بیندیشیم و اگر نتیجه ی خوبی دارد آن را انجام دهیم . ب) با دقت در انجام هر کار از دوباره کاری پیش گیری کنیم .

۳ - توضیح دهید که شخص تنبل چگونه هم دنیا و هم آخرت را از دست می دهد ؟

چون بدون این که هدف درستی داشته باشد با تنبلی فرصت های عمر و سلامتی و بقیه ی نعمت های خدا را بیهوده به هدر می دهد و کمتر از آن ها استفاده می کند .

نمونه سؤالات متن درس ۱۵ :

۱ - در جملات زیر جاهای خالی را با کلماتی مناسب تکمیل کنید :

- الف (یکی از مزدوران شیطان که در روح انسان نفوذ می کند ، سستی و تنبلی است .
 ب (انسان عجول علاوه بر این که نمی تواند خوب فکر کند ، در کارها دچار دوباره کاری نیز می شود .
 ج (وقتی دچار شتاب زدگی می شویم ، نمی توانیم خوب فکر کنیم و به همین دلیل از تصمیم گیری صحیح باز می مانیم .
 د (کار اندکی که پیوسته انجام شود ، بهتر از کارهای بسیاری است که گاهی انجام شود و گاهی نه !

۲ - جملات زیر را با پاسخ کوتاه تکمیل نمایید :

- الف (بنا بر فرموده خداوند : مؤمنانی که رستگار می شوند ، کسانی هستند که امانت ها و پیمان خویش را رعایت می کنند .
 ب) انسان تنبل بدون این که برای هدف درستی تلاش کند ، از نعمت ها کمتر استفاده می کند و فرصت ها را بیهوده از بین می برد .
 ج) کسی که خودش را به حساب رسی از خود عادت دهد ، در انجام کارهای سست نخواهد شد .
 د) حضرت علی (ع) : هر کس امروز در کارش کوتاهی و سستی کند ، در آینده به غم و اندوه مبتلا می شود .
 ه) پشیمانی انسان عجول از همه مردم بیشتر است ، زیرا عقل او وقتی به کمکش می آید که دیگر کار از کار گذشته باشد .

۳ - صحیح یا غلط بودن جملات زیر را مشخص کنید :

☐	غلط	☒	صحیح	الف اصلی ترین دشمن انسان ، شیطان است و شتاب زدگی یکی از مزدوران شیطان است .
☒	غلط	☐	صحیح	ب انسان تنبل ، مانند بقیه ی مردم از نعمت های خداوند برخوردار نیست .
☐	غلط	☒	صحیح	ج انسان زرنگ ، سختی موقت را تحمل می کند ، تا به آسایش شیرین و گوارای آینده برسد .
☒	غلط	☐	صحیح	د شیطان می تواند به وسیله انتشار میکروب ها ، به درون جسم نفوذ کرده و ما را بیمار کند .

۴ - جملات زیر را تفسیر کنید؟ (در مورد مفهوم هر جمله به طور مختصر توضیح دهید) :

الف) « مهم ترین اصل برنامه ریزی اولویت بندی است . »

برای برنامه ریزی ، پیش از هر چیز ، باید بینیم کارهایی که در یک شبانه روز باید انجام دهیم چیست و آنها را در برگه ای یادداشت کنیم . سپس کارهای مهم را از بقیه کارها جدا کنیم . واضح است که باید اول کارهای مهم تر را انجام داد و اگر وقتی باقی ماند به کارهای دیگر مشغول شد .

ب) « عامل اصلی انتشار میکروب های اخلاقی شیطان است . »

شیطان به وسیله میکروب های اخلاقی به درون روح ما نفوذ می کند و در صورت مقابله نکردن با این ، ما را در دست یافتن به رستگاری و بهشت جاودان شکست می دهد و ما را از رحمت خداوند دور می سازد .

۵ - برای پاسخ زیر ، سؤال مناسبی بنویسید :

الف) سؤال: راه های مقابله با تنبلی چیست ؟

پاسخ : الف) آینده نگری ب) دوستی با انسان های کوشا ج) مطالعه زندگی افراد موفق
د) تصمیم قاطع ه) برنامه ریزی

ب) سؤال : نتایج عجله کردن چیست ؟

پاسخ : الف) دوباره کاری ب) اختلال در فکر کردن ج) گرفتن تصمیم ناصحیح

۶ - عبارات زیر را با کلمات داده شده تکمیل کنید : (دو کلمه اضافه است)

آینده	تصمیم	خودمان	با دوستان	نخوانیم
آرزو	حسرت	بخوانیم	موقعیت	توکل

الف) با آرزو و کاشکی و خیال ، کارها انجام نمی شوند ؛ بلکه این خودمان هستیم که باید به جای امروز و فردا کردن ، یک تصمیم جدی بگیریم و با توکل بر خداوند از همین امروز دست به کار شویم .

ب) ما می توانیم درس نخوانیم و وقتمان را فقط با بازی و تفریح بگذرانیم ، اما در آینده به دلیل نداشتن کار یا موقعیت مناسب ، همیشه در اندوه و حسرت گذشته باشیم .

۷ چرا انسان عجول مجبور می شود دوباره وقت و نیروی خود را صرف انجام درست همان کارها کند ؟

چون کارها را با عجله و بدون دقت انجام می دهد و کارهایش بی نتیجه می ماند .

۸- راه های مقابله با تنبلی چیست ؟

الف (آینده نگری ب) دوستی با انسان های کوشا ج) مطالعه زندگی افراد موفق د) تصمیم قاطع ه) برنامه ریزی

۹- دوستی با انسان های کوشا چه فوایدی برای ما دارد ؟

همراهی با چنین دوستانی ، باعث می شود تا با دیدن سعی و تلاش آنها ، انگیزه بیشتری برای کار و فعالیت پیدا کنیم .

۱۰- به جای امروز و فردا کردن در کارها ، باید چه کنیم ؟ چرا ؟

باید یک تصمیم جدی بگیریم و با توکل بر خدا از امروز دست به کار شویم . چون امروز ، فردایی است که دیروز در انتظارش نشسته بودیم !

۱۱- نتایج تنبلی و بی حالی چیست ؟

الف) درست استفاده نکردن از نعمت ها ب) بیهوده هدر دادن عمر و سلامتی ج) نداشتن هدف درست در زندگی
د) به زحمت انداختن اطرافیان ه) پشیمانی در دنیا و آخرت

۱۲- به فرموده حضرت علی (ع) راه درمان تنبلی چیست ؟

راه درمان تنبلی ، عزم و اراده محکم و جدی است . هر کس امروز در کارش کوتاهی و سستی کند ، در آینده به غم و اندوه مبتلا می شود .

۱۳- در هر یک از موارد زیر ، عجله کردن چه نتایج دارد ؟

الف) پاسخ به سؤالات امتحانی : جا انداختن بعضی از سؤالات و پاسخ ناقص دادن به سؤالات ...
ب) تصمیم گیری در کارها : گرفتن تصمیم های نابجا و خطرناک که نتایج نامطلوبی دارد ..
ج) عبور از خیابان : ممکن است باعث بروز خطرات جانی و مالی فراوان شود...

۱۴- نتایج عجله کردن چیست ؟

الف) دوباره کاری ب) اختلال در فکر کردن ج) گرفتن تصمیم ناصحیح

۱۵- چگونه برنامه ریزی کنیم (اصول برنامه ریزی) ؟

۱) کارهایی که باید در یک شبانه روز انجام دهیم ، در یک برگه یادداشت کنیم . ۲) در کنار کارهایی که مهم تر هستند علامت بزیم . ۳) به ترتیب اولویت بندی کارهای مهم تر را انجام دهیم . ۴) اگر وقتی باقی ماند ، به کارهای دیگر پردازیم .

۱۶- برای هر جمله ، کلمه مناسب را انتخاب و زیر آن خط بکشید :

الف) مهم ترین اصل در برنامه ریزی ، است . (مقابله با تنبلی ، داشتن برنامه ، اولویت بندی)
ب) امروز همان فردایی است که به انتظارش نشسته بودی . (دیروز ، یک روز ، همیشه)
ج) یکی از بهترین راه های مقابله با تهیه ی برنامه مناسب و عمل به آن است . (عجله ، تنبلی ، شیطان)
د) گاهی ما برخی کارها را انجام نمی دهیم ، فقط به این دلیل که سخت است و برایمان دارد . (زحمت ، ضرر ، منفعت)

جعفر رضایی ، دبیر بازنشسته معارف اسلامی ، آموزش و پرورش ناحیه دو اصفهان ، شهریور ۹۵ ، التماس دعا